

สำเนา

○ คำพิพากษา

(ต. ๑๘)

คดีหมายเลขดำที่ ๑๑๔๑/๒๕๕๑

คดีหมายเลขแดงที่ ๑๕๒๕/๒๕๕๑

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองกลาง

วันที่ ๒๕ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๖

ระหว่าง	บริษัท ไร่ส้ม จำกัด	ผู้ฟ้องคดี
	นายประมุต สุตะบุตร	ผู้ร้องสอด
	บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)	ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้ตกลงร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์กับผู้ฟ้องคดีเพื่อดำเนินการผลิตรายการ คูยคุยข้าว โดยออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง ๙ หรือสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ แบ่งเป็น ๒ รายการ คือ รายการ คูยคุยข้าว ทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ และรายการ คูยคุยข้าว ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ โดยเมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ผู้ถูกฟ้องคดีและผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ โดยผู้ฟ้องคดีตกลงร่วมดำเนินการกับผู้ถูกฟ้องคดีตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๗ ถึงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ โดยผู้ถูกฟ้องคดีจะทำการแพร่ภาพออกอากาศรายการตามสัญญา ทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ เวลาประมาณ ๑๒.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา รวมครั้งละ ๕๕ นาที ต่อมาเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีแปลงสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัดแล้ว ผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ และบันทึกข้อตกลงแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ โดยขยายระยะเวลาเป็นสิ้นสุดสัญญาวันที่

๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๙ ส่วนข้อตกลงอื่นๆ ให้ถือตามสัญญาเดิมทุกประการ ส่วนรายการ
 คຸຍຸ້ຍຂ່າວ ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีและผู้ฟ้องคดีได้ตกลงทำสัญญา
 ร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๗ โดยสัญญามีสาระสำคัญว่า
 ผู้ถูกฟ้องคดีตกลงร่วมดำเนินการกับผู้ฟ้องคดีตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๗ ถึงวันที่
 ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘ โดยผู้ถูกฟ้องคดีจะทำการแพร่ภาพออกอากาศรายการตามสัญญา
 ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลาประมาณ ๒๑.๓๐ นาฬิกา ถึง ๒๒.๐๐ นาฬิกา รวมครั้งละ
 ๓๐ นาที ในการดำเนินรายการ คຸຍຸ້ຍຂ່າວ ทั้งสองรายการ ปรากฏว่าในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ และ
 ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ผู้ฟ้องคดีได้โฆษณาเกินกว่าส่วนแบ่งเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาดังกล่าว
 เป็นเงินค่าโฆษณาจำนวน ๑๓๘,๗๙๐,๐๐๐ บาท หักส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐
 ตามข้อตกลงเป็นเงินจำนวน ๔๑,๖๓๗,๐๐๐ บาท คงเหลือค่าโฆษณาที่จะต้องชำระ
 เป็นเงินจำนวน ๙๗,๑๕๓,๐๐๐ บาท ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ชำระเงินจำนวนดังกล่าวโดยรวม
 ภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวน ๖,๘๐๐,๗๑๐ บาท รวมเป็นเงิน ๑๐๓,๙๕๓,๗๑๐ บาท ให้แก่
 ผู้ถูกฟ้องคดีแล้วเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ และวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๙ ต่อมาวันที่
 ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๙ ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือแจ้งผู้ฟ้องคดีว่าได้ตรวจสอบค่าใช้จ่ายส่วนเกิน
 ค่าโฆษณาในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ และปี พ.ศ. ๒๕๔๙ แล้วมีส่วนเกินค่าโฆษณาเป็นเงินจำนวน
 ๑๓๘,๗๙๐,๐๐๐ บาท (ยังไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) และไม่อาจพิจารณาส่วนลดทางการค้า
 ในอัตราร้อยละ ๓๐ ได้ จึงขอให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าโฆษณาส่วนเกินเพิ่มเติมเป็นเงิน
 ๔๑,๖๓๗,๐๐๐ บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๒,๙๑๔,๕๙๐ บาท พร้อมทั้งดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ
 ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๑๓๘,๗๙๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๘ ถึงวันที่
 ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๙ เป็นเงิน ๔๙,๐๑๕,๗๘๗.๖๗ บาท ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ชำระเงินจำนวน
 ดังกล่าวแล้วในวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๙ และต่อมาวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๙ ผู้ถูกฟ้องคดี
 ได้มีใบแจ้งหนี้ให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าส่วนเกินของวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๙ ที่ตกหล่น
 เพิ่มเติมเป็นเวลา ๑๕ วินาที เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๔,๒๐๐ บาท
 พร้อมดอกเบี้ย ๑,๔๗๙.๔๕ บาท โดยไม่ได้หักส่วนลดทางการค้าจำนวน ๑๘,๐๐๐ บาท รวมเป็น
 เงินจำนวน ๖๕,๖๗๙.๔๕ บาท และผู้ฟ้องคดีได้ชำระเงินจำนวนดังกล่าวให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดี
 แล้วในวันเดียวกัน และวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ ผู้ถูกฟ้องคดีมีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดี
 ชำระค่าโฆษณาของเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๙ (ระหว่างวันที่ ๑ ถึงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๔๙)

ในส่วนที่ผู้ฟ้องคดีควรได้รับส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ เป็นเงินจำนวน ๒,๑๒๙,๐๐๐ บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๑๔๙,๐๓๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไป ซึ่งผู้ฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐ แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีว่าขอตรวจสอบข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าวแล้วจะแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทราบต่อไป และเพื่อให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามสัญญา ผู้ฟ้องคดีจึงให้บริษัท คเนิง แอนด์ พาร์ทเนอร์ส อินเตอร์เนชั่นแนล คอนซัลแตนท์ซี จำกัด ตรวจสอบเอกสารสัญญาและข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าวทำให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีเรียกเก็บค่าโฆษณาส่วนเกินจากผู้ฟ้องคดีโดยไม่ให้ส่วนลดทางการค้าให้แก่ผู้ฟ้องคดี ถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติผิดสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ เพราะตั้งแต่วันเริ่มต้นสัญญาจนถึงวันสิ้นสุดสัญญาผู้ฟ้องคดีได้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการผลิตรายการ คุญคุ้ยข่าว ทั้งสองรายการทุกขั้นตอน และก่อนออกอากาศในแต่ละวันผู้ฟ้องคดีได้แจ้งความประสงค์ขอโฆษณาโดยการส่งใบคิวโฆษณาให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีทราบล่วงหน้าเพื่อที่จะได้ตรวจสอบและพิจารณาให้ความเห็นชอบกับการขอโฆษณาของผู้ฟ้องคดี การจัดทำสรุปคิวโฆษณา ออกอากาศของทั้งสองฝ่าย รวมทั้งการดำเนินการตามขั้นตอนการเตรียมการออกอากาศต่อไป และในใบคิวโฆษณาของผู้ฟ้องคดีจะระบุรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ ชื่อชุดโฆษณา และจำนวนเวลาไว้อย่างชัดเจน หากใบคิวโฆษณาของผู้ฟ้องคดีมีรายการโฆษณาเกินกว่า ส่วนแบ่งเวลาย่อมถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้แจ้งความประสงค์ขอโฆษณาเกินเวลาต่อผู้ถูกฟ้องคดีแล้ว และเป็นหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่จะต้องคำนวณค่าโฆษณาพร้อมหักส่วนลดทางการค้า เพื่อที่จะเรียกเก็บจากผู้ฟ้องคดีต่อไป ซึ่งการส่งใบคิวโฆษณาดังกล่าวนี้นี้ ผู้ถูกฟ้องคดีไม่เคยโต้แย้งหรือทักท้วงการดำเนินการของผู้ฟ้องคดีว่าปฏิบัติไม่ถูกต้องตามข้อตกลง หรือตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของผู้ถูกฟ้องคดีแต่ประการใด จึงเป็นการยอมรับโดยปริยายแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงิน ๔๙,๐๓๕,๒๖๗.๑๒ บาท และดอกเบี้ย ๖,๔๘๘,๔๘๖.๒๖ บาท รวมเป็นเงิน ๕๕,๕๒๓,๗๖๓.๓๘ บาท และผู้ถูกฟ้องคดีได้โฆษณาเกินส่วนแบ่งตามข้อตกลงในรายการ คุญคุ้ยข่าว ทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ เป็นเงินจำนวน ๕๗,๓๑๘,๓๓๓.๓๒ บาท และดอกเบี้ย ๑๐,๗๙๙,๙๒๖.๕๔ บาท รวมเป็นเงิน ๖๘,๑๑๘,๒๕๙.๘๖ บาท และรายการ คุญคุ้ยข่าว ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เป็นเงินจำนวน ๑๐๘,๘๔๖,๐๓๓.๓๒ บาท และดอกเบี้ย ๒๐,๕๓๘,๖๓๔.๕๖ บาท รวมเป็นเงิน

๑๒๙,๓๘๔,๖๖๗.๘๘ บาท รวมเป็นเงินที่ผู้ถูกฟ้องคดีต้องชำระกรณีโฆษณาเกินส่วนแบ่ง พร้อมดอกเบี้ยเป็นเงิน ๑๙๗,๕๐๒,๙๒๗.๗๔ บาท รวมเป็นเงินที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องชำระให้แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสิ้นจำนวน ๒๕๓,๐๒๖,๖๙๑.๑๒ บาท ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ บอกกล่าวทวงถามไปยังผู้ถูกฟ้องคดีแล้ว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีก็ยังเพิกเฉยไม่ชำระเงินอีก จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงินจำนวน ๒๕๓,๐๒๖,๖๙๑.๑๒ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวน ๒๑๕,๑๙๙,๖๓๓.๗๖ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จให้แก่ผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การและฟ้องแย้งว่า ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด เป็นรัฐวิสาหกิจตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ มีวัตถุประสงค์ประกอบกิจการสื่อสารมวลชนและธุรกิจอื่นที่ต่อเนื่องหรือใกล้เคียงกันหรือซึ่งเป็นประโยชน์แก่กิจการสื่อสารมวลชนทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักรอันเป็นทางการค้าปกติของการดำเนินธุรกิจ แม้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีจะเกิดขึ้นเนื่องจากการแปลงสภาพขององค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อ.ส.ม.ท.) เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ และได้รับโอนสิทธิ ทรัพย์สิน และประโยชน์ทั้งหมดจาก อ.ส.ม.ท. ก็เป็นไปตามกระบวนการของกฎหมายที่กำหนดไว้โดยมีวัตถุประสงค์ทำธุรกิจในลักษณะเป็นการแบ่งปันในเชิงธุรกิจ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่ใช่หน่วยงานทางปกครองตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ สัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีกับผู้ฟ้องคดีจึงเป็นเพียงสัญญาทางแพ่งโดยทั่วไปที่ตกลงดำเนินการผลิตรายการโทรทัศน์และแบ่งรายได้กันตามธรรมดาอันเป็นปกติทางการค้า จึงไม่ใช่สัญญาทางปกครองตามนัยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน

ผู้ถูกฟ้องคดีได้ตกลงร่วมกับผู้ฟ้องคดีเพื่อดำเนินการผลิตรายการ คุญคุ้ยข่าว โดยออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง ๘ หรือสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ แบ่งเป็น ๒ รายการ คือ รายการ คุญคุ้ยข่าว ทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ และรายการ คุญคุ้ยข่าว ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ผู้ถูกฟ้องคดีและผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ โดยผู้ฟ้องคดีตกลงร่วมดำเนินการรายการกับผู้ถูกฟ้องคดี

ตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๗ ถึงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ ผู้ถูกฟ้องคดีจะทำการแพร่ภาพ ออกอากาศรายการตามสัญญาทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ เวลาประมาณ ๑๒.๐๐ นาฬิกา ถึง ๑๓.๐๐ นาฬิกา รวมครั้งละ ๕๕ นาที ต่อมาเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีแปลงสภาพเป็น บริษัทมหาชนจำกัดแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีกับผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญาร่วมดำเนินการรายการ โทรทัศน์ และบันทึกข้อตกลงแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาดังกล่าวโดยขยายระยะเวลาเป็นสิ้นสุด สัญญาวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๙ ส่วนข้อตกลงอื่นๆ ให้ถือตามสัญญาเดิมทุกประการ ส่วนรายการ คู่ค้าข่าว ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีและผู้ฟ้องคดีตกลงร่วม ดำเนินการรายการโทรทัศน์เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๗ ซึ่งสัญญามีสาระสำคัญว่า ผู้ถูกฟ้องคดีตกลงทำสัญญาร่วมดำเนินการกับผู้ฟ้องคดีตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๗ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘ ผู้ถูกฟ้องคดีจะทำการแพร่ภาพออกอากาศรายการตามสัญญา ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลาประมาณ ๒๑.๓๐ นาฬิกา ถึง ๒๒.๐๐ นาฬิกา รวมครั้งละ ๓๐ นาที ผู้ถูกฟ้องคดีกับผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์และบันทึก ข้อตกลงแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาดังกล่าว โดยขยายระยะเวลาเป็นสิ้นสุดสัญญาวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๙ ตามสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ทุกสัญญา สัญญาข้อ ๖ กำหนดให้ผู้ฟ้องคดีจะต้องชำระค่าโฆษณาส่วนเกินที่ออกอากาศทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ ในอัตรานาทีละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท สำหรับรายการทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ต้องชำระค่าโฆษณา ส่วนเกินระหว่างเดือนมกราคม ๒๕๔๘ จนถึงเดือนมกราคม ๒๕๔๙ ในอัตรานาทีละ ๒๒๐,๐๐๐ บาท และระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ จนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๔๙ ในอัตรา นาทีละ ๒๔๐,๐๐๐ บาท โดยผู้ฟ้องคดีมีสิทธิได้รับส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ แม้ตามสัญญาข้อ ๖ วรรคสอง ไม่ได้กำหนดวิธีการดำเนินการเกี่ยวกับโฆษณาส่วนเกิน แต่ในทางปฏิบัติทางการค้า เมื่อผู้ร่วมดำเนินการจะลงโฆษณาเกินเวลาที่ได้รับสิทธิจะต้อง แจ้งล่วงหน้าเพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาว่ามีเวลาพอให้ลงโฆษณาส่วนเกินหรือไม่ โดยได้รับสิทธิมีส่วนลดตามที่ได้ตกลงกัน ผู้ฟ้องคดีทราบวิธีปฏิบัติดังกล่าวเป็นอย่างดีว่า จะต้องแจ้งการขอซื้อเวลาโฆษณาส่วนเกินกับผู้ถูกฟ้องคดีเพิ่มจึงจะได้สิทธิซื้อในราคาด อัตราร้อยละ ๓๐ และผู้ถูกฟ้องคดีก็จะจัดทำสัญญาโฆษณาและลดค่าโฆษณาส่วนเกินให้ใน อัตราร้อยละ ๓๐ ให้กับผู้ฟ้องคดี ปรากฏว่าประมาณเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๙ ผู้ถูกฟ้องคดี ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง ผลการตรวจสอบพบว่า ผู้ฟ้องคดีได้ลงโฆษณา

เกินกว่าสิทธิที่ได้รับตามสัญญาและไม่ได้แจ้งขอซื้อเวลาโฆษณาส่วนที่เกินกับผู้ถูกฟ้องคดี ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นเงินจำนวน ๔๐,๑๑๐,๐๐๐ บาท ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ ถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๔๙ มีการโฆษณาส่วนเกินเป็นเงิน ๙๘,๖๘๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๑๓๘,๗๙๐,๐๐๐ บาท (ยังไม่หักส่วนลดและรวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) จากการสอบสวนยังพบอีกว่ามีการทุจริตในการโฆษณาเกินของผู้ฟ้องคดี โดยพบว่าผู้ฟ้องคดีและนางพิชชาภา เอี่ยมสะอาด พนักงานธุรการของผู้ถูกฟ้องคดี เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำใบคิวโฆษณา การลงคิวโฆษณา และเป็นผู้รับเอกสารใบคิวโฆษณาจากผู้ฟ้องคดี โดยผู้ฟ้องคดีมีการจัดส่งใบคิวโฆษณาของตน และมีโฆษณาเกินเวลาจากข้อตกลงและไม่มีการแจ้งขอซื้อโฆษณาส่วนเกินกับผู้ถูกฟ้องคดี แต่มีการจ่ายเงินค่าจ้างให้นางพิชชาภา เพื่อให้นางพิชชาภาลงคิวโฆษณาส่วนเกินของผู้ฟ้องคดีโดยไม่ต้องแจ้งขอซื้อโฆษณาส่วนเกินจากผู้ถูกฟ้องคดี ทั้งผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๙ และวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๔๙ ยอมรับว่ามีโฆษณาเกินจริง และยินยอมชำระเงินทั้งหมด โดยขอส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๙ แจ้งผู้ฟ้องคดีให้เป็นที่เข้าใจแล้วว่าไม่สามารถลดส่วนลดให้ผู้ฟ้องคดีได้ เนื่องจากผู้ฟ้องคดีไม่ดำเนินการปฏิบัติตามสัญญา และไม่ได้ชำระเงินให้ถูกต้องในการขอซื้อโฆษณาตั้งแต่แรก ตามทางปฏิบัติทางการค้า ซึ่งผู้ฟ้องคดีเคยแจ้งซื้อเวลาโฆษณาส่วนเกินมาแล้ว นอกจากนี้ยังตรวจพบการโฆษณาเกินเวลาโดยไม่ได้แจ้งขอซื้อเวลาโฆษณาของผู้ฟ้องคดีในวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๙ อีกเป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ชำระเงินจำนวนดังกล่าวพร้อมภาษีมูลค่าเพิ่ม ๔,๒๐๐ บาท และดอกเบี้ย ๑,๔๗๙.๔๕ บาท ให้กับผู้ถูกฟ้องคดีเรียบร้อยแล้ว กรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้โฆษณาเกินส่วนแบ่งเวลาตามข้อตกลงและเรียกค่าโฆษณาส่วนเกินจากผู้ถูกฟ้องคดีนั้น ผู้ฟ้องคดีเป็นหนึ่งในหลายบริษัทที่เข้าร่วมผลิตรายการแบบ Time sharing โดยผู้ฟ้องคดีไม่ต้องเสียเงินจ่ายเป็นค่าเช่าเวลาให้กับผู้ถูกฟ้องคดี แต่รับผิดชอบในงานตามที่ปรากฏในสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ สัญญาที่เป็นข้อพิพาทตามข้อ ๖ ของสัญญาดังกล่าว สำหรับผู้ถูกฟ้องคดีในฐานะเป็นเจ้าของผู้ประกอบการและเจ้าของสถานีโทรทัศน์ผู้ออกอากาศ และได้เรียกเก็บค่าเช่าเวลาจากผู้ฟ้องคดีในการลงโฆษณาจำนวนครั้งละกี่นาที จึงเป็นสิทธิของผู้ถูกฟ้องคดี ดังนั้นในสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ที่ทำกับผู้ฟ้องคดีหรือบริษัทอื่นๆ ที่มีลักษณะของ

การดำเนินการแบบเดียวกับผู้ฟ้องคดี จึงไม่มีการกำหนดสิทธิและหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดี ในเรื่องการลงโฆษณาในส่วนของผู้ถูกฟ้องคดีไว้ และผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้ปฏิบัติผิดสัญญา ร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ที่ทำการ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่จำเป็นต้องรับภาระชำระเงิน ค่าโฆษณาส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ลงโฆษณาเกินที่กำหนด ครั้งละ ๕ นาที หรือ ๒ นาที ๓๐ วินาที ตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างเป็นเงิน ๑๙๗,๕๐๒,๙๒๗.๗๔ บาท แต่อย่างไร และ ผู้ถูกฟ้องคดียังได้ตรวจพบอีกว่าผู้ฟ้องคดีได้ส่งโฆษณาเกินส่วนแบ่งที่ได้รับตามคำสั่งที่ ๙๖/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๙ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง โดยพบว่าในเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๙ ผู้ฟ้องคดีได้ส่งใบคิวโฆษณาเกินจากส่วนแบ่งที่ได้รับ ในรายการ คุยคุ้ยข่าว วันจันทร์ถึงวันศุกร์ และวันเสาร์และวันอาทิตย์ ตั้งแต่วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๔๙ เป็นเงินรวมทั้งสิ้น ๕,๒๐๑,๐๐๐ บาท (ยังไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) และผู้ฟ้องคดีมีสิทธิหักส่วนลดในอัตราร้อยละ ๓๐ จำนวน ๒,๑๒๙,๐๐๐ บาท แต่ผู้ฟ้องคดี ไม่ได้แจ้งข้อโฆษณาส่วนเกินเป็นการล่วงหน้า เช่นเดียวกับการโฆษณาส่วนเกินในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ และในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่มีสิทธิได้รับส่วนลดในอัตราร้อยละ ๓๐ ผู้ฟ้องคดีจึงต้องชำระเงินส่วนลดจำนวน ๒,๑๒๙,๐๐๐ บาท ให้กับผู้ถูกฟ้องคดี โดยผู้ถูกฟ้องคดี ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ แจ้งทวงถามให้ผู้ฟ้องคดีชำระเงินดังกล่าว ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๑๔๙,๐๓๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ เป็นต้นไป แต่ผู้ฟ้องคดีเพิกเฉยไม่ชำระเงินจำนวนดังกล่าวให้แก่ ผู้ถูกฟ้องคดีแต่อย่างไร

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชำระเงิน ๒,๑๒๙,๐๐๐ บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๑๔๙,๐๓๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ ถึงวันฟ้องเป็นเงิน ๓๖๒,๒๒๑.๖๔ บาท และดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี จากต้นเงิน ๒,๑๒๙,๐๐๐ บาท นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าผู้ฟ้องคดีจะชำระเงินให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีเสร็จสิ้น

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การและให้การแก้ฟ้องแย้งว่า ผู้ถูกฟ้องคดีเดิมมีสถานะ เป็นองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อ.ส.ม.ท.) ที่ถูกจัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๐ และมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำ บริการสาธารณะประเภทกิจการสื่อสารมวลชน แม้ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีจะได้แปลงสภาพเป็น บริษัทมหาชนจำกัด และไม่ใช่อำนาจหน้าที่ที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาตามนัยมาตรา ๓

แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพตามวิธีการและขั้นตอนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติทฤษฎีวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับโอนบรรดากิจการ สิทธิ และประโยชน์ทั้งหมดของ อ.ส.ม.ท. รวมถึงการมีอำนาจประกอบกิจการสื่อสารมวลชน และใช้อำนาจรัฐเพื่อประโยชน์ในการจัดทำบริการสาธารณะต่อไปได้ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีสถานะเป็นหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการ ทางปกครอง จึงเป็นหน่วยงานทางปกครองตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ สัญญาร่วมดำเนินการรายการ โทรทัศน์ระหว่างผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดี จึงเป็นสัญญาที่ผู้ถูกฟ้องคดีมอบหมายให้ ผู้ฟ้องคดีเข้าร่วมดำเนินการบริการสาธารณะเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร ที่ถูกต้องและมีประโยชน์ จึงเป็นสัญญาทางปกครองตามนัยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติ ดังกล่าว

การที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่า ไม่มีเหตุที่จะต้องคืนส่วนลดในอัตราร้อยละ ๓๐ ในค่าโฆษณาส่วนเกินจำนวน ๕๕,๕๒๓,๗๖๓.๓๘ บาท ให้แก่ผู้ฟ้องคดี นั้น เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิได้รับส่วนลดทางการค้าจากโฆษณาส่วนเกินในอัตราร้อยละ ๓๐ เพราะ ได้ปฏิบัติตามอย่างถูกต้องตามสัญญาและข้อตกลงทั้งหลายตลอดมาทั้งในด้านการสร้างสรรค์ และการผลิตรายการ คьюคิ้วข่าว และได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขทางธุรกิจในการแจ้ง ความประสงค์ขอโฆษณาให้ผู้ถูกฟ้องคดีทราบล่วงหน้าก่อนที่รายการจะออกอากาศ ในแต่ละวัน โดยการส่งใบคิวโฆษณาทางโทรสารให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดี ซึ่งระบุรายละเอียดของ ผลิตภัณฑ์ ชื่อชุดโฆษณา และเวลาโฆษณาของแต่ละผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดี โดยฝ่ายงานที่เกี่ยวข้องในด้านต่างๆ จะได้ตรวจสอบและพิจารณาให้ความเห็นชอบกับการ ขอโฆษณาของผู้ฟ้องคดี ตามที่ได้ตกลงไว้กับสำนักงานการตลาดของผู้ถูกฟ้องคดี หากใบคิวโฆษณาฉบับใดได้ระบุเวลาโฆษณารวมกันแล้วเกินกว่าส่วนแบ่งเวลาที่ได้ตกลง กันไว้ ย่อมเท่ากับว่าผู้ฟ้องคดีได้แจ้งความประสงค์ล่วงหน้าเพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาว่า มีเวลาพอให้ลงโฆษณาส่วนเกินหรือไม่แล้ว ทั้งนี้ ตามใบคิวโฆษณาของผู้ฟ้องคดีที่ส่งให้กับ ผู้ถูกฟ้องคดีทุกฉบับเป็นการระบุโฆษณาตามความเป็นจริง โดยไม่ได้ปกปิดหรือแจ้งข้อมูล อันเป็นเท็จ และถูกต้องตรงตามใบรวมคิวโฆษณาซึ่งจัดทำโดยผู้ถูกฟ้องคดี นอกจากนี้

ยังได้มีการโฆษณาออกอากาศจริงตรงตามเวลาที่ผู้ฟ้องคดีได้ระบุไว้ตามรายงานการติดตามผลการโฆษณาซึ่งจัดทำโดย W.O.A. Advertising co, Ltd. ซึ่งเป็นบริษัทกลางที่ทำหน้าที่ติดตามรายการโฆษณาของทุกรายการ ยิ่งไปกว่านั้น ผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีไม่เคยมีข้อตกลงหรือทางปฏิบัติทางการค้าว่าผู้ฟ้องคดีจะต้องทำหนังสือแจ้งความประสงค์ขอซื้อโฆษณาส่วนเกินแยกออกมาต่างหาก และต้องส่งให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีล่วงหน้าก่อนการโฆษณาออกอากาศ โดยผู้ถูกฟ้องคดีเพิ่งมีหนังสือลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๙ แจ้งมายังผู้ฟ้องคดีเกี่ยวกับข้อปฏิบัติในการส่งคิวโฆษณารายการและวัตถุประสงค์โฆษณาของผู้เช่าเวลา (Time Sharing) และผู้ฟ้องคดีก็ได้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดนับแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๙ เป็นต้นมาจนกระทั่งสิ้นสุดสัญญา ที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีได้ทราบวิธีปฏิบัติเป็นอย่างดีว่าจะต้องแจ้งซื้อเวลาโฆษณาส่วนเกินกับผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อที่จะได้ส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ และผู้ถูกฟ้องคดีก็จะได้จัดทำสัญญาโฆษณาและส่วนลดในอัตราร้อยละ ๓๐ ให้กับผู้ฟ้องคดีนั้น หลังจากที่ได้มีการอนุมัติให้มีการโฆษณาส่วนเกินออกอากาศไปแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงรวบรวมยอดโฆษณาส่วนเกินเพื่อแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปโดยได้รับส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ ซึ่งก็สอดคล้องกับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดี โดยเมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๙ ผู้ถูกฟ้องคดีได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีสรุปจำนวนเวลาโฆษณาส่วนเกินในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๔๙ ซึ่งผู้ฟ้องคดีก็ได้ทำหนังสือขอซื้อโฆษณาส่วนเกินและดำเนินการสรุปยอดโฆษณาส่วนเกินต่อผู้ถูกฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๙ วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๙ และวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๙ เมื่อได้มีตัวเลขถูกต้องตรงกันแล้ว จึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๔๙ แจ้งความประสงค์ขอชำระตามตัวเลขที่ถูกต้องโดยได้รับส่วนลดในอัตราร้อยละ ๓๐ โดยจ่ายเป็นเช็คสั่งจ่ายล่วงหน้าจำนวน ๓ ฉบับ แต่ในวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๙ ผู้ถูกฟ้องคดีกลับมีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่าไม่อาจพิจารณาส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ ให้กับผู้ฟ้องคดีได้ เพราะผู้ฟ้องคดีมิได้ดำเนินการปฏิบัติให้เป็นไปตามสัญญา จึงให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าโฆษณาเพิ่มเติม ทั้งที่เป็นการปฏิบัติทางการค้าระหว่างกันเช่นเดียวกับการมีโฆษณาส่วนเกินในเดือนมีนาคม ๒๕๔๘ ทุกประการ และกรณีของบริษัท เอ็กแซ็กท์ จำกัด ที่ได้มีการโฆษณาส่วนเกินนั้นก็ไม่ได้มีการทำหนังสือซื้อโฆษณาส่วนเกินล่วงหน้า โดยหลังจากที่ได้มีการโฆษณาออกอากาศแล้ว ฝ่ายการตลาดของผู้ถูกฟ้องคดีจึงจะแจ้งให้

ส่งหนังสือขอซื้อโฆษณาส่วนเกินตามมา ซึ่งมีวิธีปฏิบัติทางการค้าเช่นเดียวกับกรณีของผู้ฟ้องคดี กรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีได้ทุจริตในการโฆษณาเกินโดยไม่มีการแจ้งความประสงค์ขอซื้อโฆษณาส่วนเกินกับผู้ถูกฟ้องคดี แต่มีการจ่ายเงินค่าจ้างให้นางพิชชาภา เอี่ยมสะอาด เพื่อให้ลงคิวโฆษณาส่วนเกินของผู้ฟ้องคดี โดยไม่ต้องแจ้งซื้อโฆษณาส่วนเกินจากผู้ถูกฟ้องคดี นั้น ผู้ฟ้องคดีรวมทั้งกรรมการของผู้ฟ้องคดีไม่เคยทราบมาก่อนเลยว่า ขั้นตอนการดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีในส่วนที่เกี่ยวกับการอนุมัติให้โฆษณาส่วนเกินหรือการตรวจสอบการโฆษณาส่วนเกินเกี่ยวข้องกับฝ่ายงานใดหรือใครเป็นผู้รับผิดชอบ ทั้งข้อเท็จจริงในส่วนที่เกี่ยวกับเวลาโฆษณาของผู้ฟ้องคดีก็เป็นเรื่องที่ไม่สามารถปกปิดได้ เพราะนอกจากหลักฐานจากใบคิวโฆษณาของผู้ฟ้องคดีที่ได้ส่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีและใบสรุปคิวโฆษณาที่ได้จัดทำโดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ต้องส่งให้ฝ่ายงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ แล้ว ยังมีรายงานการติดตามผลการโฆษณาออกอากาศ (Monitor Ad.) ที่จัดทำโดยบริษัทกลางที่สามารถตรวจสอบเวลาโฆษณาของผู้ฟ้องคดีได้ว่าเกินส่วนแบ่งเวลาโฆษณาหรือไม่ จึงเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ที่ผู้ฟ้องคดีและกรรมการของผู้ฟ้องคดีจะว่าจ้างพนักงานระดับธุรการของผู้ถูกฟ้องคดีให้กระทำการทุจริต และการส่งจ่ายเช็คของผู้ฟ้องคดีให้แก่นางพิชชาภา โดยมีการหักค่าภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายนั้น หมายถึง การจ่ายค่าคอมมิชชั่นในการหาโฆษณาที่อยู่ในความรับผิดชอบของนางสาวมณฑา ชีระเดช เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาดของผู้ฟ้องคดี ซึ่งจะมีหน้าที่ในการติดต่อลูกค้าเพื่อหาโฆษณา การประสานงานเกี่ยวกับการโฆษณากับผู้ถูกฟ้องคดี ตลอดจนการประสานงานกับฝ่ายบัญชีและการเงินของผู้ฟ้องคดีเพื่อให้มีการเรียกเก็บเงินค่าโฆษณาจากลูกค้า และการตัดจ่ายค่าคอมมิชชั่นให้แก่ตนเองและบุคคลที่มีส่วนร่วมในการโฆษณา โดยผู้ถูกฟ้องคดีไม่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยการดำเนินการของฝ่ายการตลาดกับฝ่ายบัญชีและการเงิน การจ่ายเช็คให้แก่นางพิชชาภา จะเป็นการจ่ายค่าคอมมิชชั่นในการหาโฆษณาจริงหรือไม่ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจทราบได้

สำหรับสัญญาาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีกับผู้ฟ้องคดี ซึ่งสัญญาดังกล่าวได้กำหนดให้ผู้ฟ้องคดีได้รับส่วนแบ่งโฆษณา ๒.๓๐ นาที ในรายการ คู่คู้ข่าว ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ และ ๕ นาที ในรายการ คู่คู้ข่าว ทุกวันเสาร์ และวันอาทิตย์ ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีสิทธิที่จะโฆษณาในเวลา ๒.๓๐ นาที และ ๕ นาที เช่นเดียวกัน ตามเงื่อนไขในการร่วมผลิตรายการแบบ Time Sharing อัตรา ๕๐:๕๐

ซึ่งหมายความว่า ทั้งสองฝ่ายมีสิทธิในการโฆษณาฝ่ายละ ๒.๓๐ นาที หรือฝ่ายละ ๕ นาที จึงมีใช้สิทธิของผู้ถูกฟ้องคดีโดยลำพังที่เมื่อแบ่งเวลาโฆษณาให้กับผู้ฟ้องคดีตามสัญญา ร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์แล้วผู้ถูกฟ้องคดีจะมีสิทธิหาประโยชน์จากการโฆษณา ในเวลาใดก็ได้ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีได้โฆษณาเกินส่วนแบ่งเวลาดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้อง ชำระค่าโฆษณาสวนเกินให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามอัตราค่าโฆษณาที่ได้ตกลงกันไว้ รวมเป็นเงิน จำนวน ๑๙๗,๕๐๒,๙๒๗.๗๔ บาท ตามคำฟ้อง ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีฟ้องแย้งว่า ให้ผู้ฟ้องคดี ชำระเงินส่วนลดในอัตราร้อยละ ๓๐ ของค่าโฆษณาสวนเกินเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙ (ระหว่างวันที่ ๑ ถึงวันที่ ๑๓) จำนวน ๒,๑๒๙,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดี เนื่องจากผู้ฟ้องคดีผิดสัญญานั้น ในการโฆษณาสวนเกินในระหว่างวันที่ ๑ ถึงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙ หลังจากที่ได้รับแจ้งจากผู้ถูกฟ้องคดีแล้ว ผู้ฟ้องคดีก็ได้ดำเนินการ ตามขั้นตอนของการปฏิบัติทางการค้าโดยการสรุปตัวเลขโฆษณาสวนเกินและประสานงาน กับผู้ถูกฟ้องคดี รวมทั้งได้ทำสัญญาโฆษณาระหว่างกันเป็นเงินจำนวน ๕,๒๐๑,๐๐๐ บาท โดยได้รับส่วนลดในอัตราร้อยละ ๓๐ เป็นจำนวน ๒,๑๒๙,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นไปตามทาง การค้าระหว่างผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ต้องชำระเงินจำนวนดังกล่าว ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีตามฟ้องแย้ง แต่อย่างใด

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การเพิ่มเติมและคัดค้านคำให้การแก้ฟ้องแย้งว่า ไบคิวโฆษณา ที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง ถือไม่ได้ว่าเป็นการแจ้งความประสงค์ขอซื้อโฆษณาสวนเกิน แต่เป็นเพียงเอกสารที่นำมาลงคิวโฆษณารวมของรายการเท่านั้น เนื่องจากกรณีการขอซื้อ โฆษณาสวนเกินนั้น การขอลงโฆษณาสวนเกินเป็นหน้าที่ของผู้ร่วมดำเนินรายการทุกราย รวมทั้งผู้ฟ้องคดี ต้องแสดงความประสงค์ขอซื้อมายังฝ่ายขายโทรทัศน์เพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดี พิจารณาว่าสามารถนำลงโฆษณาได้หรือไม่ ส่วนการส่งไบคิวโฆษณานั้น ต้องส่งมายัง ฝ่ายสนับสนุนและบริการลูกค้า สำนักกลยุทธ์การตลาดของผู้ถูกฟ้องคดี การส่งโฆษณา ส่วนเกินในไบคิวโฆษณาของผู้ฟ้องคดี จึงถือไม่ได้ว่าเป็นการเสนอขอซื้อโฆษณาสวนเกิน แต่อย่างใด และที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีหนังสือลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๙ ถึงผู้ฟ้องคดีเกี่ยวกับ ข้อปฏิบัติการส่งไบคิวโฆษณารายการและวัตถุโฆษณาของผู้เช่าเวลานั้น เป็นหนังสือที่ ผู้ถูกฟ้องคดีแจ้งไปยังผู้ฟ้องคดีเกี่ยวกับข้อปฏิบัติในการส่งไบคิวโฆษณารายการและวัตถุ โฆษณาเท่านั้น มิใช่เป็นการแจ้งเกี่ยวกับวิธีการขอซื้อโฆษณาสวนเกินแต่อย่างใด และที่

ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดีแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทำหนังสือแจ้งความประสงค์ขอซื้อเวลา ส่วนเกินรวมทั้งสรุปจำนวนเวลาโฆษณาส่วนเกินในเดือนมีนาคม ๒๕๔๘ เพื่อที่ผู้ถูกฟ้องคดี จะได้ตรวจสอบความถูกต้อง คำนวณค่าโฆษณาพร้อมส่วนลด ดำเนินการในขั้นตอนการทำ สัญญาโฆษณาและการชำระเงินตามลำดับต่อไป โดยกรณีนี้ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับส่วนลด ในอัตราร้อยละ ๓๐ ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ส่งหนังสือถึงผู้ถูกฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๘ จึงเห็นได้ว่าผู้ฟ้องคดีทราบวิธีปฏิบัติหรือวิธีการในการขอซื้อโฆษณาส่วนเกินแล้วนับแต่ ผู้ถูกฟ้องคดีแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทำหนังสือเข้ามาขอซื้อโฆษณาส่วนเกิน ซึ่งหลังจากกรณีนี้แล้ว ผู้ฟ้องคดีก็ไม่ได้ปฏิบัติตามวิธีการดังกล่าวอีกต่อไป ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิได้รับส่วนลด ค่าโฆษณาส่วนเกินแต่อย่างใด และในการขอซื้อโฆษณาส่วนเกินตามปกติทางการค้า ผู้ฟ้องคดีจะต้องแสดงความประสงค์ขอซื้อโฆษณาเกินมายังผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดี จะได้ดำเนินการพิจารณาว่ามีเวลาเหลือพอหรือไม่ หากมีเวลาพอก็จะตกลงให้ผู้ฟ้องคดี โฆษณาเกินได้ตามที่จะตกลงกันในรายละเอียดต่อไป

ผู้ฟ้องคดีให้การเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับฟ้องแย้งว่า ใบบิวโฆษณาที่ ผู้ฟ้องคดีได้ส่งให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีก่อนการออกอากาศรายการ ค่ายคู่ขาว นั้น ทำให้ผู้ฟ้องคดี สามารถทราบเวลาโฆษณาส่วนเกินได้ ซึ่งจะมีผลต่อการพิจารณาอนุมัติการออกอากาศ ต่อไป หากให้มีการออกอากาศก็เท่ากับว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้อนุมัติให้มีการโฆษณาส่วนเกิน แล้ว เพราะกระบวนการทุกขั้นตอนล้วนอยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ถูกฟ้องคดีเองทั้งหมด โดยผู้ถูกฟ้องคดีไม่อาจนำข้อบกพร่องของตนมากล่าวหาต่อผู้ฟ้องคดีได้ และในวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๘ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาดของผู้ฟ้องคดีได้ส่งเอกสารขอซื้อเวลาโฆษณา ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้แจ้งไว้ กรณีดังกล่าวจึงเห็นได้ว่า ถึงแม้ผู้ฟ้องคดีจะไม่ได้มีหนังสือ ขอซื้อเวลาโฆษณาก่อนออกอากาศไปยังผู้ถูกฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีก็ได้ให้ส่วนลดทางการค้า ในอัตราร้อยละ ๓๐ แก่ผู้ฟ้องคดี ใบบิวโฆษณาที่ผู้ฟ้องคดีส่งให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดี ก่อนออกอากาศรายการ ค่ายคู่ขาว ในแต่ละวันนั้น ถือเป็นเสมือนการแจ้งขอซื้อเวลา โฆษณาส่วนเกินไปโดยปริยายเป็นการล่วงหน้าแล้วก่อนที่จะมีการดำเนินการทำสัญญา โฆษณากันต่อไป การขอซื้อโฆษณาส่วนเกินในทางปฏิบัติระหว่างผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดี จะเกิดขึ้นภายหลังที่ได้มีการโฆษณาออกอากาศไปแล้วเท่านั้น

ผู้ร้องสอดได้ยื่นคำร้องสอด ฉบับลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ต่อศาลว่า ผู้ร้องเป็นผู้ถือหุ้นของผู้ถูกฟ้องคดีและมีส่วนได้เสียโดยตรงเกี่ยวกับการประกอบกิจการตาม วัตถุประสงค์ รายได้ และผลกำไรในรูปแบบเงินปันผลตามกฎหมายของผู้ถูกฟ้องคดี ซึ่งผู้ร้องสอดเห็นว่า สัญญาระหว่างผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีเป็นนิติกรรมทางแพ่งไม่ใช่ สัญญาทางปกครองตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ใช่ผู้เสียหายในคดีปกครอง และไม่มีสิทธิฟ้องคดี ต่อศาลปกครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และข้อ ๒๕ แห่งระเบียบของ ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงขอให้ศาลมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องและคำฟ้องแย้ง หรือมีคำพิพากษาหรือคำสั่งยกฟ้อง ซึ่งศาลปกครองกลางมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๒ ไม่รับคำร้องสอดของผู้ร้องสอด ไว้พิจารณา เนื่องจากผู้ร้องมิได้ถูกระทบกระเทือนหรือถูกบังคับตามคำพิพากษาจึงไม่มี ส่วนได้เสียตามกฎหมายในผลแห่งคดี จึงไม่อาจถือได้ว่าผู้ร้องสอดเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองหรือวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๓ ยืนตามคำสั่งของ ศาลปกครองกลางที่ไม่รับคำร้องสอดของผู้ร้องสอดไว้พิจารณา

ศาลออกนั่งพิจารณาคดีเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ โดยได้รับฟังสรุป ข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของ ตุลาการผู้แถลงคดีด้วยแล้ว

ศาลได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีและองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (ผู้ถูกฟ้องคดีในขณะนั้น) ได้ตกลงร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ครั้งแรก ตามสัญญา ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ชื่อ สัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ (สัญญาเดิม) ผลิตรายการ คุยคุ้ยข่าว ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง ๙ (โมเดิร์นไนน์ทีวี ในขณะนั้น) โดยแบ่งเป็น ๒ รายการ คือ รายการ คุยคุ้ยข่าว ทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์

และรายการ คู้คู้ข่าว ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ และได้ทำบันทึกข้อตกลงแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาเดิมหลายครั้ง ต่ออายุสัญญาเดิม ทำสัญญาใหม่หลายครั้ง และทำบันทึกข้อตกลงแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาใหม่หลายครั้ง ทำสัญญาครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๙ สิ้นสุดสัญญาวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๙ สัญญาทุกฉบับมีข้อตกลงหลักๆ เหมือนกัน จะแตกต่างกันในเรื่อง ระยะเวลาการร่วมดำเนินรายการและกำหนดเวลาการออกอากาศ อัตราค่าโฆษณา และการแบ่งโฆษณา

ประมาณเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๙ ผู้ถูกฟ้องคดีได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง ผลการตรวจสอบพบว่า ผู้ฟ้องคดีได้ลงโฆษณาเกินเวลากว่าสิทธิที่ได้รับตามสัญญาและไม่ได้แจ้งขอซื้อเวลาโฆษณาสวนเกินกับผู้ถูกฟ้องคดี ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นเงินจำนวน ๔๐,๑๑๐,๐๐๐ บาท ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ ถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๔๙ มีการโฆษณาสวนเกินเป็นเงิน ๙๘,๖๘๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๑๓๘,๗๙๐,๐๐๐ บาท (ยังไม่หักส่วนลดและรวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) ผู้ฟ้องคดีได้ชำระเงินจำนวน ๑๐๓,๙๕๓,๗๑๐ บาท (รวมภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวน ๖,๘๐๐,๗๑๐ บาท) ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีแล้วเมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ และวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๙ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้แจ้งผู้ฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๙ ว่าค่าโฆษณาสวนเกินในจำนวนเงินดังกล่าว (๑๓๘,๗๙๐,๐๐๐ บาท ยังไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) ไม่อาจพิจารณาสวนลดทางการค้าปกติในอัตราร้อยละ ๓๐ ของค่าโฆษณาสวนเกินให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้ จึงขอให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าโฆษณาสวนเกินเพิ่มเติมเป็นเงิน ๔๑,๖๓๗,๐๐๐ บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๒,๙๑๔,๕๙๐ บาท พร้อมทั้งดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๑๓๘,๗๙๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๙ เป็นเงิน ๔๙,๐๑๕,๗๘๗.๖๗ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับชำระเงินจำนวนดังกล่าวแล้วในวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๙ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๙ ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีใบแจ้งหนี้ให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าโฆษณาสวนเกินของวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๙ ที่ตกหล่นเพิ่มเติมเป็นเวลา ๑๕ วินาที เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๔,๒๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย ๑,๔๗๙.๔๕ บาท โดยไม่ได้หักส่วนลดทางการค้าจำนวน ๑๘,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินจำนวน ๖๕,๖๗๙.๔๕ บาท และผู้ฟ้องคดีได้ชำระเงินจำนวนดังกล่าวให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีแล้วในวันเดียวกัน และต่อมาเมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ ผู้ถูกฟ้องคดีมีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าโฆษณาสวนเกิน

ของเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๙ เป็นเงินจำนวน ๒,๑๒๙,๐๐๐ บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๑๔๙,๐๓๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ เป็นต้นไป ผู้ฟ้องคดียังไม่ได้ชำระเงินตามที่แจ้ง โดยเห็นว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีเรียกเก็บค่าโฆษณาส่วนเกินโดยไม่หักส่วนลดทางการค้าให้แก่ผู้ฟ้องคดี เป็นการไม่ปฏิบัติตามสัญญา ร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ เพราะตั้งแต่วันเริ่มต้นสัญญาจนถึงวันสิ้นสุดสัญญา ผู้ฟ้องคดีได้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการผลิตรายการ ค่ายุ้ยข้าว ทั้งสองรายการทุกขั้นตอน และก่อนออกอากาศในแต่ละวันผู้ฟ้องคดีได้แจ้งความประสงค์ขอโฆษณาโดยการส่งใบคิวโฆษณาให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีทราบล่วงหน้าเพื่อตรวจสอบพิจารณาให้ความเห็นชอบ และเพื่อการดำเนินการตามขั้นตอนการเตรียมการออกอากาศต่อไป อีกทั้งในใบคิวโฆษณาของผู้ฟ้องคดียังได้ระบุรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ ชื่อชุดโฆษณา และจำนวนเวลาไว้อย่างชัดเจน หากใบคิวโฆษณาของผู้ฟ้องคดีมีรายการโฆษณาเกินกว่าส่วนแบ่งเวลาย่อมถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้แจ้งความประสงค์ขอโฆษณาเกินเวลาต่อผู้ถูกฟ้องคดีแล้ว ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่จะต้องคำนวณค่าโฆษณาพร้อมหักส่วนลดทางการค้าเพื่อที่จะเรียกเก็บจากผู้ฟ้องคดีต่อไป ซึ่งการส่งใบคิวโฆษณาดังกล่าวนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีไม่เคยโต้แย้งหรือทักท้วงการดำเนินการของผู้ฟ้องคดีว่าปฏิบัติไม่ถูกต้องตามข้อตกลงหรือตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของผู้ถูกฟ้องคดีแต่ประการใด จึงเป็นการยอมรับโดยปริยาย ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องรับผิดชอบใช้เงินคืนให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงิน ๔๙,๐๓๕,๒๖๗.๑๒ บาท พร้อมดอกเบี้ย ๖,๔๘๘,๔๙๖.๒๖ บาท รวมเป็นเงิน ๕๕,๕๒๓,๗๖๓.๓๘ บาท การที่ผู้ฟ้องคดีจ่ายค่าโฆษณาส่วนเกินตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีแจ้งในครั้งก่อนนั้นเป็นเพราะความเข้าใจผิดของผู้ฟ้องคดี นอกจากนี้ผู้ถูกฟ้องคดียังต้องรับผิดชอบจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้โฆษณาเกินส่วนแบ่งตามข้อตกลงในรายการ ค่ายุ้ยข้าว ทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ เป็นเงินจำนวน ๕๗,๓๑๘,๓๓๓.๓๒ บาท พร้อมดอกเบี้ย ๑๐,๗๙๙,๙๒๖.๕๔ บาท รวมเป็นเงิน ๖๘,๑๑๘,๒๕๙.๘๖ บาท และรายการ ค่ายุ้ยข้าว ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เป็นเงินจำนวน ๑๐๘,๘๔๖,๐๓๓.๓๒ บาท พร้อมดอกเบี้ย ๒๐,๕๓๘,๖๓๔.๕๖ บาท รวมเป็นเงิน ๑๒๙,๓๘๔,๖๖๗.๘๘ บาท รวมเป็นเงินที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องชำระทั้งสิ้นจำนวน ๒๕๓,๐๒๖,๖๙๑.๑๒ บาท

ผู้ถูกฟ้องคดีโต้แย้งว่า ผู้ฟ้องคดีได้ลงโฆษณาเกินกว่าสิทธิที่ได้รับตามสัญญา และไม่ได้แจ้งขอซื้อเวลาโฆษณาส่วนที่เกินกับผู้ถูกฟ้องคดี จึงไม่สามารถลดส่วนลดให้แก่

ผู้ฟ้องคดีได้ และผู้ฟ้องคดีเป็นหนึ่งในหลายบริษัทที่เข้าร่วมผลิตรายการแบบ Time Sharing โดยผู้ฟ้องคดีไม่ต้องเสียเงินจ่ายเป็นค่าเช่าเวลาให้กับผู้ถูกฟ้องคดี แต่รับผิดชอบในงานตามที่ปรากฏในสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ ตามสัญญาที่เป็นข้อพิพาทตามข้อ ๖ ของสัญญาดังกล่าว สำหรับผู้ถูกฟ้องคดีในฐานะเป็นเจ้าของผู้ประกอบการและเจ้าของสถานีโทรทัศน์ผู้ออกอากาศ และมีได้เรียกเก็บค่าเช่าเวลาจากผู้ฟ้องคดี ในการลงโฆษณาจำนวนครั้งละกี่นาที จึงเป็นสิทธิของผู้ถูกฟ้องคดี ดังนั้น ในสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ที่ทำกับผู้ฟ้องคดีหรือบริษัทอื่นๆ ที่มีลักษณะของการดำเนินการแบบเดียวกับผู้ฟ้องคดี จึงไม่มีการกำหนดสิทธิและหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีในเรื่องการลงโฆษณาในส่วนของผู้ถูกฟ้องคดี และผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้ปฏิบัติผิดสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ที่ทำกัน ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่จำเป็นต้องชำระค่าโฆษณาส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ลงโฆษณาเกินที่กำหนด ครั้งละ ๕ นาที หรือ ๒ นาที ๓๐ วินาที ตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงต้องชำระค่าโฆษณาส่วนเกินของเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๙ ในส่วนที่ผู้ฟ้องคดีควรได้รับส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ เป็นเงินจำนวน ๒,๑๒๙,๐๐๐ บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๑๔๙,๐๓๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยรวมสี่ประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ศาลปกครองมีอำนาจรับคำฟ้องและคำฟ้องแย้งนี้ไว้พิจารณาพิพากษาได้หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า เดิมผู้ถูกฟ้องคดีเป็นรัฐวิสาหกิจซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๐ ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้เปลี่ยนสถานะของรัฐวิสาหกิจจากรูปแบบเดิมที่เป็นรัฐวิสาหกิจประเภทองค์การของรัฐบาลตามที่กฎหมายจัดตั้งขึ้น เป็นรูปแบบบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่ยังมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจประเภทหนึ่ง โดยมีการเปลี่ยนแปลงทุนจากรัฐวิสาหกิจเดิมเป็นทุนของบริษัทที่มีกระทรวงการคลังและธนาคารออมสินเป็นผู้ถือหุ้นเกินร้อยละ ๕๐ และยังคงให้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดิมตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยผู้ถูกฟ้องคดีมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ ประกอบกิจการสื่อสารมวลชนและดำเนินธุรกิจอันเกี่ยวกับกิจการ

สื่อสารมวลชน และธุรกิจอื่นที่ต่อเนื่องหรือใกล้เคียงกัน หรือซึ่งเป็นประโยชน์แก่กิจการสื่อสารมวลชน ประกอบกิจการให้บริการเกี่ยวกับกิจการสื่อสารมวลชน ทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร ประกอบกิจการใช้กิจการสื่อสารมวลชนเป็นสื่อในการเผยแพร่ความรู้และสร้างความเข้าใจเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและจริยธรรมของประชาคม เป็นสื่อกลางของการสื่อสารทำความเข้าใจระหว่างประเทศไทยและประเทศใกล้เคียง ในภูมิภาค ตลอดจนประชาคมโลก รวมถึงเพื่อรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของประเทศไทย ตลอดจนสืบสานและเสริมสร้างวัฒนธรรมไทย รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและรวดเร็ว ตลอดจนสาระความรู้และสาระบันเทิงที่มีประโยชน์ เช่นเดียวกับองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยที่จัดตั้งโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๐ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงเป็นหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครอง ตามนัยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ และโดยที่สัญญาระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีกับผู้ฟ้องคดีเป็นสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ โดยผู้ถูกฟ้องคดีตกลงร่วมดำเนินการกับผู้ฟ้องคดีในรายการโทรทัศน์ของผู้ถูกฟ้องคดีและตกลงให้ผู้ฟ้องคดีแพร่ภาพออกอากาศรายการโทรทัศน์ รายการ คุญคุ้ยข่าว ทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ เวลาประมาณ ๑๒.๐๐ นาฬิกา ถึง ๑๓.๐๐ นาฬิกา และทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลาประมาณ ๒๑.๓๐ นาฬิกา ถึง ๒๒.๐๐ นาฬิกา สัญญาดังกล่าวจึงเป็นสัญญาที่มีคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครอง และเป็นสัญญาที่มีวัตถุประสงค์ให้ผู้ฟ้องคดีเข้าร่วมจัดทำบริการสาธารณะที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการสื่อสารมวลชนและดำเนินธุรกิจอันเกี่ยวกับกิจการสื่อสารมวลชน และธุรกิจอื่นที่ต่อเนื่องหรือใกล้เคียงกันกับผู้ถูกฟ้องคดีโดยตรง จึงเป็นสัญญาทางปกครอง ตามนัยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เมื่อคดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติผิดสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ โดยเรียกเก็บค่าโฆษณาส่วนเกินจากผู้ฟ้องคดีโดยไม่ให้ส่วนลดทางการค้าตามสัญญา เป็นเงินจำนวน ๔๙,๐๑๕,๗๘๗.๖๗ บาท และจำนวน ๑๙,๔๗๙.๔๕ บาท ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ชำระเงินทั้งสองจำนวนดังกล่าวให้ผู้ถูกฟ้องคดีแล้ว รวมทั้งผู้ถูกฟ้องคดีได้โฆษณาเกินส่วนแบ่งตามข้อตกลงเป็นเงินจำนวน ๑๙๗,๕๐๒,๙๒๗.๗๔ บาท รวมเป็นเงินที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องชำระให้แก่ผู้ฟ้องคดีพร้อมดอกเบี้ยทั้งสิ้นจำนวน ๒๕๓,๐๒๖,๖๙๑.๑๒ บาท

และผู้ถูกฟ้องคดีได้ฟ้องแย้งเรียกเงินส่วนลดในอัตราร้อยละ ๓๐ ของค่าโฆษณาส่วนเกินของเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๙ (ระหว่างวันที่ ๑ ถึงวันที่ ๑๓) ที่ผู้ฟ้องคดีต้องชำระเงินจำนวน ๒,๑๒๙,๐๐๐ บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม จำนวน ๑๔๙,๐๓๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดี เนื่องจากผู้ฟ้องคดีปฏิบัติผิดสัญญาดังกล่าว กรณีจึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง ดังนั้น ศาลปกครองจึงมีอำนาจรับคำฟ้องและคำฟ้องแย้งนี้ไว้พิจารณาพิพากษาได้ ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ใช่หน่วยงานทางปกครอง ตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อพิพาทตามสัญญาที่ทำกันระหว่างผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีเป็นเพียงข้อพิพาทตามสัญญาทางแพ่งธรรมดา ไม่ใช่ข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองนั้น จึงฟังไม่ขึ้น

ประเด็นที่สอง ผู้ถูกฟ้องคดีต้องคืนเงินส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ ของค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาให้แก่ผู้ฟ้องคดีหรือไม่ เพียงใด

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า รายการคูปองขาว ตามสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ (สัญญาเดิม) ซึ่งแพร่ภาพออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง ๙ (โมเดิร์นไนน์) ในขณะนั้นมี ๒ รายการ คือ รายการคูปองขาว ที่แพร่ภาพออกอากาศทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ และรายการคูปองขาว ที่แพร่ภาพออกอากาศทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ต่อมาได้มีการทำบันทึกข้อตกลงแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อต่ออายุสัญญาเดิม และทำสัญญาใหม่หลายครั้ง โดยทำสัญญาครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๙ สิ้นสุดสัญญาวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๙ ซึ่งตามสัญญาดังกล่าวข้างต้น ผู้ถูกฟ้องคดีกับผู้ฟ้องคดีได้กำหนดอัตราค่าโฆษณาและการแบ่งโฆษณาโดยจำแนกตามสัญญาได้ดังนี้

๑. ตามสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ รายการคูปองขาว ที่แพร่ภาพออกอากาศทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ ระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีกับผู้ฟ้องคดี ฉบับลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗ กำหนดว่า ข้อ ๕ อัตราค่าโฆษณา วรรคหนึ่ง คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายตกลงให้ค่าโฆษณาในรายการตามข้อ ๑. จำหน่ายในอัตราค่าโฆษณานาทีละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท (อัตราดังกล่าวยังไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) โดยทั้งสองฝ่ายจะไม่จำหน่ายต่ำกว่าอัตราดังกล่าว สำหรับส่วนลดและกลยุทธ์การขายให้เป็นไปตามที่ผู้ฟ้องคดีตกลงไว้กับ

สำนักการตลาดของผู้ถูกฟ้องคดี โดยให้คำหนึ่งถึงสภาวะการตลาดในขณะนั้น ข้อ ๖ การแบ่งโฆษณา วรรคหนึ่ง ผู้ถูกฟ้องคดีตกลงแบ่งเวลาโฆษณากับผู้ฟ้องคดีในรายการตามสัญญาฯ โดยผู้ฟ้องคดีสามารถโฆษณาในรายการตามสัญญาฯ ครั้งละ ๕ นาที และวรรคสอง ในกรณีที่ผู้ฟ้องคดีโฆษณาเกินกว่าที่กำหนดในวรรคแรก ผู้ฟ้องคดียินยอมที่จะชำระเงินค่าโฆษณาให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีในอัตราวันที่ละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนลดให้เป็นไปตามนัยสัญญาข้อ ๕ วรรคแรก

๒. ตามสัญญาฯร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ รายการคุยคุ้ยข่าว ที่แพร่ภาพออกอากาศทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีกับผู้ฟ้องคดีตามสัญญาเลขที่ รท. ๐๑๓/๒๕๔๗ ฉบับลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๗ กำหนดว่า ข้อ ๕ อัตราค่าโฆษณา วรรคหนึ่ง คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายตกลงให้ค่าโฆษณาในรายการตามข้อ ๑. จำหน่ายในอัตราค่าโฆษณาวันที่ละไม่ต่ำกว่า ๒๒๐,๐๐๐ บาท (อัตราดังกล่าวยังไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) โดยคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายจะไม่จำหน่ายในอัตราที่ต่ำกว่าอัตราดังกล่าว ข้อ ๖ การแบ่งโฆษณา วรรคหนึ่ง ผู้ถูกฟ้องคดีแบ่งเวลาโฆษณากับผู้ฟ้องคดีในรายการตามสัญญาฯ ได้ครั้งละ ๒ นาที ๓๐ วินาที และวรรคสอง ในกรณีที่ผู้ฟ้องคดีโฆษณาเกินกว่าที่กำหนดในวรรคแรก ผู้ฟ้องคดียินยอมที่จะชำระเงินค่าโฆษณาให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีในอัตราวันที่ละไม่ต่ำกว่า ๒๒๐,๐๐๐ บาท ส่วนลดให้เป็นไปตามนัยสัญญาข้อ ๕ วรรคแรก

๓. ตามสัญญาฯร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ รายการคุยคุ้ยข่าว ที่แพร่ภาพออกอากาศทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีกับผู้ฟ้องคดีตามสัญญาเลขที่ รท. ๐๒๙/๒๕๔๗ ฉบับลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๙ กำหนดว่า ข้อ ๕ อัตราค่าโฆษณา วรรคหนึ่ง คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายตกลงให้ค่าโฆษณาในรายการตามข้อ ๑. จำหน่ายในอัตราค่าโฆษณาวันที่ละไม่ต่ำกว่า ๒๔๐,๐๐๐ บาท(อัตราดังกล่าวยังไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) ข้อ ๖ การแบ่งโฆษณา วรรคหนึ่ง ผู้ถูกฟ้องคดีแบ่งเวลาโฆษณากับผู้ฟ้องคดีในรายการตามสัญญาฯ ได้ครั้งละ ๒ นาที ๓๐ วินาทีและวรรคสอง ในกรณีที่ผู้ฟ้องคดีโฆษณาเกินกว่าที่กำหนดในวรรคแรก ผู้ฟ้องคดียินยอมที่จะชำระเงินค่าโฆษณาให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีในอัตราวันที่ละไม่ต่ำกว่า ๒๔๐,๐๐๐ บาท ส่วนลดให้เป็นไปตามนัยสัญญาข้อ ๕ วรรคแรก

สำหรับการแพร่ภาพออกอากาศรายการคุยคุ้ยข่าว ทั้งสองรายการ นั้น ตามสัญญาฯดังกล่าวได้กำหนดให้ผู้ฟ้องคดีสามารถโฆษณาในรายการคุยคุ้ยข่าว ทุกวันเสาร์และ

วันอาทิตย์ ได้ครั้งละ ๕ นาที ส่วนรายการคุยคุ้ยข่าว ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ผู้ฟ้องคดีสามารถ
 โฆษณาในรายการดังกล่าวได้ครั้งละ ๒ นาที ๓๐ วินาที นอกจากนั้น ยังได้กำหนดเงื่อนไขอัตราขั้นต่ำ
 ในการจำหน่ายค่าโฆษณานาทีจะไม่ต่ำกว่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท ๒๒๐,๐๐๐ บาท และ ๒๔๐,๐๐๐ บาท
 ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้มีการตัดราคากันในการจำหน่ายค่าโฆษณาของแต่ละฝ่าย และได้กำหนด
 เงื่อนไขว่า หากผู้ฟ้องคดีโฆษณาเกินกว่าเวลาที่กำหนดไว้ ผู้ฟ้องคดียอมที่จะชำระเงินค่าโฆษณา
 ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีในอัตรานาทีจะไม่ต่ำกว่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท ๒๒๐,๐๐๐ บาท หรือ ๒๔๐,๐๐๐ บาท
 แล้วแต่กรณี อย่างไรก็ตาม ข้อ ๖ วรรคสอง ของสัญญาได้กำหนดให้ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิได้รับ
 ส่วนลดค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาดังกล่าวตามที่ผู้ฟ้องคดีได้ตกลงกับสำนักการตลาดของผู้ถูกฟ้องคดี
 คดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้แจ้งผู้ฟ้องคดีว่า ผู้ฟ้องคดีโฆษณา
 เกินส่วนแบ่งเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาเป็นเงินค่าโฆษณาจำนวน ๑๓๘,๗๕๐,๐๐๐ บาท
 หักส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ ตามข้อตกลงเป็นเงิน ๔๑,๖๓๗,๐๐๐ บาท
 คงเหลือค่าโฆษณาส่วนที่ต้องชำระเป็นเงิน ๙๗,๑๑๓,๐๐๐ บาท ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ชำระเงิน
 จำนวนดังกล่าวพร้อมภาษีมูลค่าเพิ่ม รวมเป็นเงิน ๑๐๓,๙๕๓,๗๑๐ บาท ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีแล้ว
 ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๙ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่าได้ตรวจสอบ
 ค่าใช้จ่ายส่วนเกินค่าโฆษณาในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ และปี พ.ศ. ๒๕๔๙ แล้ว มีส่วนเกินค่าโฆษณา
 เป็นเงินจำนวน ๑๓๘,๗๕๐,๐๐๐ บาท (ยังไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) และไม่อาจพิจารณาส่วนลด
 ทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ ได้ จึงขอให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าโฆษณาส่วนเกินเพิ่มเติม
 เป็นเงิน ๔๑,๖๓๗,๐๐๐ บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๒,๙๑๔,๕๕๐ บาท พร้อมทั้งดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ
 ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๑๓๘,๗๕๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๒๐
 ตุลาคม ๒๕๔๙ เป็นเงิน ๔๙,๐๑๕,๗๘๗.๖๗ บาท และเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๙ ผู้ถูกฟ้องคดี
 ได้มีใบแจ้งหนี้ให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าโฆษณาส่วนเกินของวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๙
 ที่ตกลงเพิ่มเติมเป็นเวลา ๑๕ วินาที เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๔,๒๐๐ บาท
 พร้อมดอกเบี้ย ๑,๔๗๙.๔๕ บาท โดยไม่ให้หักส่วนลดทางการค้าจำนวน ๑๘,๐๐๐ บาท
 รวมเป็นเงินจำนวน ๖๕,๖๗๙.๔๕ บาท ซึ่งในชั้นแรกผู้ฟ้องคดีได้นำเงินทั้งหมดไปชำระให้แก่
 ผู้ถูกฟ้องคดีแล้ว แต่ต่อมาผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ตนมีสิทธิได้รับส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐
 ของค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาตามสัญญา จึงได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ และ
 วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๗ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อขอให้คืนเงินส่วนลดค่าโฆษณาเกินเวลาที่

ผู้ฟ้องคดีได้ชำระให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีไปก่อนหน้านั้น แต่ผู้ถูกฟ้องคดีเพิกเฉย ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนเงินส่วนลดค่าโฆษณาดังกล่าวแก่ผู้ฟ้องคดี ดังนี้ เห็นว่า คดีนี้ผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดียอมรับข้อเท็จจริงตรงกันว่า กรณีที่ผู้ฟ้องคดีโฆษณาเกินเวลาที่ตนมีสิทธิตามสัญญาพร้อมดำเนินการรายการโทรทัศน์ รายการคุยคุ้ยข่าว ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิได้รับส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ ของค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลานั้น เพียงแต่คู่กรณีทั้งสองฝ่ายโต้แย้งกันเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการขอส่วนลดดังกล่าว โดยผู้ฟ้องคดีอ้างวิธีปฏิบัติทางการค้าในกรณีที่ผู้ฟ้องคดีโฆษณาเกินเวลาที่ตนมีสิทธิตามสัญญาว่า จะมีการโฆษณาแพร่ภาพออกอากาศไปก่อนแล้วผู้ถูกฟ้องคดีจึงแจ้งให้ผู้ฟ้องคดียื่นคำขอซื้อเวลาโฆษณาส่วนที่เกินดังกล่าว แล้วคิดคำนวณจำนวนเงิน จากนั้นจึงทำสัญญาโฆษณาและชำระเงินค่าโฆษณาตามสัญญาพร้อมกับได้รับส่วนลดทางการค้าร้อยละ ๓๐ ผู้ถูกฟ้องคดีเพียงจะแจ้งวิธีปฏิบัติทางการค้ากรณีที่มีการโฆษณาเกินเวลาให้ผู้ฟ้องคดีทราบตามหนังสือ ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๙ ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่า กรณีที่ผู้ร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์กับผู้ถูกฟ้องคดีจะโฆษณาเกินเวลาที่ตนมีสิทธิตามสัญญาและได้รับส่วนลดทางการค้าร้อยละ ๓๐ ของค่าโฆษณาส่วนเกินเวลานั้น จะต้องแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทราบล่วงหน้าเพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาว่า มีเวลาพอสำหรับโฆษณาส่วนที่เกินเวลาหรือไม่ ซึ่งผู้ฟ้องคดีทราบวิธีปฏิบัติดังกล่าวเป็นอย่างดี เมื่อผู้ฟ้องคดีมิได้ดำเนินการตามวิธีปฏิบัติดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิได้รับส่วนลดทางการค้าดังกล่าว ส่วนหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดี ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๙ นั้น เป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีแจ้งเกี่ยวกับข้อปฏิบัติในการส่งใบคิวโฆษณารายการและวัตถุประสงค์โฆษณาเท่านั้น มิใช่เป็นการแจ้งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการขอซื้อโฆษณาส่วนที่เกินเวลาแต่อย่างใด

คดีจึงมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า การขอซื้อโฆษณาส่วนที่เกินเวลาและได้รับส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ ของค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลานั้นมีวิธีปฏิบัติอย่างไร

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า เมื่อพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดีแล้วจะเห็นได้ว่า ตั้งแต่ผู้ถูกฟ้องคดีทำสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ รายการคุยคุ้ยข่าว กับผู้ฟ้องคดี เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นต้นมานั้น ไม่ปรากฏพยานหลักฐานว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้กำหนดหลักเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติในการขอส่วนลดทางการค้ากรณีที่มีการโฆษณาเกินเวลาหรือได้ตกลงในเรื่องนี้กับผู้ฟ้องคดีตามสัญญา ข้อ ๕ วรรคหนึ่ง หรือข้อ ๖ วรรคสอง แต่อย่างใด

จนกระทั่งผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๙ แจ้งผู้ฟ้องคดีเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในการส่งคิวโฆษณา แต่เมื่อพิจารณาเนื้อหาของข้อ ๙ ของวิธีปฏิบัติในการส่งคิวโฆษณา รายการและวัตถุประสงค์ของผู้เช่าเวลาหรือผู้เข้าร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์กับผู้ถูกฟ้องคดีที่แนบท้ายหนังสือดังกล่าวแล้วเห็นว่า มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดวิธีปฏิบัติในการขอส่วนลดทางการค้ากรณีที่มีการโฆษณาเกินเวลาที่กำหนดในสัญญา ดังนั้น ในการพิจารณาเกี่ยวกับการขอส่วนลดทางการค้าสำหรับโฆษณาส่วนที่เกินเวลาซึ่งเกิดขึ้นก่อนวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๙ จึงต้องพิจารณาจากวิธีปฏิบัติทางการค้าระหว่างผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีเป็นสำคัญ ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏว่า ก่อนที่จะมีการแพร่ภาพออกอากาศรายการคุยคุ้ยข่าวในแต่ละครั้ง ผู้ฟ้องคดีจะแจ้งความประสงค์ขอโฆษณาโดยการส่งใบคิวโฆษณาให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีทราบล่วงหน้า เพื่อที่จะได้ตรวจสอบและให้ความเห็นชอบกับการขอโฆษณาของผู้ฟ้องคดี ซึ่งใบคิวโฆษณาดังกล่าวนั้นจะระบุรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ ชื่อชุดโฆษณาและจำนวนเวลาที่โฆษณาไว้อย่างชัดเจน เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดเวลาออกอากาศ ถ่ายทอดสัญญาณในการออกอากาศ การตัดต่อภาพในการออกอากาศ และควบคุมคิวการโฆษณาทั้งหมด ดังนั้น ขั้นตอนในการออกอากาศจึงอยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสิ้น เมื่อปรากฏว่า ใบคิวโฆษณาของผู้ฟ้องคดีมีรายการโฆษณาเกินกว่าเวลาที่ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิตามสัญญา เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องตรวจสอบว่ามีเวลาว่างพอสำหรับโฆษณาส่วนที่เกินเวลาดังกล่าวหรือไม่ หากไม่มีเวลาว่างพอก็ไม่สามารถโฆษณาได้ แต่กลับปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้ให้มีการแพร่ภาพออกอากาศโฆษณาส่วนที่เกินเวลาดังกล่าว โดยมีโต้แย้งหรือทักท้วงว่า ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติไม่ถูกต้องตามข้อตกลงในการขอโฆษณาเกินเวลาที่ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิตามสัญญา ประกอบกับข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีเคยมีหนังสือถึงผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อขอซื้อเวลาโฆษณาในรายการคุยคุ้ยข่าวโดยระบุว่า ประสงค์จะซื้อเวลาโฆษณาส่วนเกินของวันที่ ๓, ๔, ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, และ ๑๘ มีนาคม ๒๕๔๘ พร้อมขอส่วนลดทางการค้าร้อยละ ๓๐ ซึ่งปรากฏว่า วันที่ผู้ฟ้องคดีส่งหนังสือโดยทางโทรสาร (FAX) ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีระบุเป็นวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๘ อันเป็นวันหลังจากที่มีการแพร่ภาพออกอากาศไปแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับข้ออ้างผู้ฟ้องคดีที่ว่า หลังจากได้แพร่ภาพออกอากาศไปแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทำหนังสือแจ้งความประสงค์ขอซื้อโฆษณาส่วนที่เกินเวลา รวมทั้งสรุปจำนวนเวลาโฆษณาส่วนที่เกินเวลาในเดือนมีนาคม ๒๕๔๘ เพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีตรวจสอบ จำนวนค่าโฆษณาพร้อมส่วนลด

จากนั้นจึงทำสัญญาและชำระเงินต่อไป โดยค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาในครั้งดังกล่าวเป็นเงิน ๗๗๐,๐๐๐ บาท หักส่วนลดร้อยละ ๓๐ เป็นเงิน ๕๓๙,๐๐๐ บาท ชำระจริงเป็นเงิน ๕๓๙,๐๐๐ บาท และแม้ว่าในการปฏิบัติตามสัญญาที่พิพาทในคดีนี้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึงเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๙ ผู้ถูกฟ้องคดีจะเรียกเก็บเงินค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาตามสัญญาจากผู้ฟ้องคดีเพียงครั้งเดียว ไม่อาจสรุปได้ชัดเจนว่าเป็นวิธีปฏิบัติทางการค้าปกติของผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดี แต่เมื่อไม่ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติทางการค้าในการโฆษณาเกินส่วนแบ่งเวลาเป็นอย่างอื่น กรณีฟังได้ว่า วิธีปฏิบัติระหว่างผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าวเป็นวิธีปฏิบัติทางการค้าระหว่างผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีในการขอซื้อโฆษณาส่วนเกินเวลาที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๙ ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีดำเนินการตามวิธีปฏิบัติทางการค้าดังกล่าวในการขอซื้อโฆษณาส่วนที่เกินเวลาของผู้ฟ้องคดีในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ และปี พ.ศ. ๒๕๔๙ (ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายน) และในวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๙ ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิได้รับส่วนลดทางการค้าตามสัญญาในอัตราร้อยละ ๓๐ ของค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลา

ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีกล่าวอ้างพยานหลักฐานในการขอซื้อโฆษณาส่วนเกินของบริษัทซีเนริโอ จำกัด และบริษัทเอ็กแซกท์ จำกัด นั้น เห็นว่า วิธีปฏิบัติระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีกับบริษัททั้งสองดังกล่าวเป็นคนละกรณีกับคดีนี้ จึงไม่อาจนำมาใช้กล่าวอ้างได้อีกทั้งเอกสารดังกล่าวยังขัดแย้งกับการให้ถ้อยคำของนางพิชชาภา เอี่ยมสะอาด เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่รับผิดชอบในการจัดคิวโฆษณาที่ได้ให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบสวนที่มีผลตำรวจเอกประทีป สันติประภพ เป็นประธาน ว่า บริษัทเอ็กแซกท์ จำกัด จะส่งจดหมายมาที่ฝ่ายการตลาดหลังจากที่มีโฆษณาเกินแล้ว ๑-๒ วัน และแม้จะฟังได้ว่าบริษัททั้งสองได้ขอซื้อเวลาโฆษณาล่วงหน้าตามเอกสารหลักฐานดังกล่าวจริง ก็มิได้เป็นการยืนยันว่าได้มีการขอซื้อเวลาโฆษณาส่วนเกินล่วงหน้าทุกครั้งจนเป็นวิธีปฏิบัติที่รับรู้กันโดยทั่วไปทุกรายที่เป็นคู่สัญญากับผู้ถูกฟ้องคดี เพราะคู่สัญญาพร้อมดำเนินการกับผู้ถูกฟ้องคดีในทำนองเดียวกับผู้ฟ้องคดีมีหลายรายการและมีการโฆษณาเกินส่วนแบ่งเวลาเป็นจำนวนมาก แต่ผู้ถูกฟ้องคดีมีเอกสารหลักฐานมาแสดงว่ามีการขอซื้อเวลาล่วงหน้าเพียงสองรายการและรายการละครั้งเท่านั้น ข้ออ้างของผู้ถูกฟ้องคดีจึงยังไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะรับฟังได้

ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ร่วมดำเนินการจะลงโฆษณาเกินเวลาที่ได้รับสิทธิจะต้องแจ้งล่วงหน้าให้ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาว่ามีเวลาพอให้ลงโฆษณาส่วนที่เกินเวลาหรือไม่ นั้น

เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีมิได้ระบุชัดเจนว่าต้องแจ้งก่อนล่วงหน้าเท่าใด หรือต้องแจ้งอย่างไร ต้องมีหนังสือขอซื้อเวลาส่วนเกินโดยเฉพาะหรือไม่อย่างไร รวมทั้งต้องแจ้งกับหน่วยงานใด ฝ่ายใด หรือเจ้าหน้าที่คนใด ซึ่งในทางปฏิบัติผู้ฟ้องคดีย่อมต้องแจ้งขอโฆษณาในส่วนที่เกินส่วนแบ่งเวลาให้เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีทราบล่วงหน้าก่อนออกอากาศอยู่แล้ว เพื่อตรวจสอบว่ามีเวลาว่างพอที่จะโฆษณาได้หรือไม่ และจัดคิวโฆษณา หากตรวจสอบแล้ว ไม่มีเวลาว่าง ก็ไม่สามารถโฆษณาได้ ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของเวลาตามสิทธิของผู้ฟ้องคดี หรือกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีโฆษณาเกินสิทธิและล้ำเข้าไปในส่วนแบ่งเวลาโฆษณาของผู้ฟ้องคดี หรือในส่วนที่ผู้ฟ้องคดีโฆษณาเกินสิทธิก็ตาม อีกทั้งเมื่อพิจารณาวิธีปฏิบัติในการโฆษณา ส่วนเกินดังกล่าวแล้วเห็นว่าการดำเนินงานเช่นนี้มีได้เป็นผลเสียหายแก่ผู้ถูกฟ้องคดี และผู้ฟ้องคดีเพราะทั้งสองฝ่ายจะมีเวลาขายโฆษณาได้อย่างเต็มที่ และแม้ผู้ฟ้องคดีจะขายโฆษณาได้มาก แต่หากผู้ถูกฟ้องคดีตรวจสอบแล้วไม่มีเวลาเพียงพอที่จะออกอากาศ ผู้ถูกฟ้องคดีก็สามารถตัดโฆษณาของผู้ฟ้องคดีออกได้ไม่ว่าจะเป็นไปตามส่วนแบ่งเวลาหรือเกินส่วนแบ่งเวลาก็ตาม อีกทั้งเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นผู้ควบคุมเวลาและคิวการโฆษณาทั้งหมด จึงสามารถควบคุมมิให้ล้ำเวลาเข้าไปในรายการถัดไปได้อยู่แล้ว นอกจากนี้ วิธีปฏิบัติทางการค้า ดังกล่าวก็เป็นการแจ้งขอโฆษณาเกินส่วนแบ่งเวลาล่วงหน้า วิธีการขอโฆษณาส่งเกินดังเช่นที่ปฏิบัติมาข้างต้นจึงมิได้ทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่จะเป็นเหตุผลในการจำกัดสิทธิมิให้ได้รับส่วนลดทางการค้าแต่อย่างใด ดังนั้น ข้ออ้างของผู้ถูกฟ้องคดีในกรณีนี้จึงฟังไม่ขึ้น

ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีกล่าวอ้างว่า ศาลแพ่งมีคำพิพากษาให้เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงินให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นเงิน ๒,๔๓๗,๗๐๕ บาท พร้อมดอกเบี้ย และผู้ถูกฟ้องคดีได้รับเงินตามคำพิพากษาของศาลแพ่งดังกล่าวแล้ว โดยศาลแพ่งวินิจฉัยในประเด็นเกี่ยวกับขอโฆษณาส่งเกินจากผู้ถูกฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีในคดีนี้ต้องทำการขออนุญาตก่อน หรือไม่ว่า การขอซื้อโฆษณาส่งเกินนั้น ผู้ฟ้องคดีต้องมาทำเรื่องขอซื้อจากผู้ถูกฟ้องคดีก่อน จึงจะดำเนินการได้ หากไม่ขอถือว่าทำไม่ถูกต้องจะไม่ได้เป็นส่วนลดอัตราร้อยละ ๓๐ และผู้ฟ้องคดีได้ทำเรื่องซื้อโฆษณาส่งเกินจากผู้ถูกฟ้องคดีเพียงครั้งเดียวเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๘ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการขอซื้อโฆษณาส่งเกิน หากลูกค้าต้องการซื้อโฆษณาส่งเกินก็ต้องติดต่อมายังผู้อำนวยการฝ่ายขาย พร้อมทั้งเสนอขอซื้อเวลาพร้อมขอส่วนลด

เพื่อเสนอเรื่องขออนุมัติผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นต่อไป นอกจากนี้ บริษัท เอ็กแซ็กส์ จำกัด ได้ขอซื้อโฆษณาส่วนเกินจากผู้ถูกฟ้องคดีก่อน และได้รับอนุมัติให้โฆษณาส่วนเกิน พร้อมทั้งได้รับอนุมัติส่วนลด กรณีถือว่าเป็นวิธีปฏิบัติในทางการค้าเพราะการดำเนินรายการของแต่ละรายการ เวลาเป็นสิ่งสำคัญในการออกอากาศโดยจะแบ่งการโฆษณาระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีกับบุคคลภายนอกเพื่อมิให้กระทบต่อรายการถัดไป ดังนั้น จึงต้องพิจารณาเวลาที่เหลือของแต่ละรายการตามวิธีปฏิบัติโดยเหตุที่ต้องมีการขอซื้อเวลาส่วนเกินก็เนื่องมาจากว่าทางผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องตรวจสอบว่ามีเวลาขายให้กับผู้ซื้อซื้อได้หรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ถูกฟ้องคดีได้จัดรายการได้ถูกต้อง มิให้มีผลกระทบกับรายการอื่น ผู้ถูกฟ้องคดีจึงเห็นว่าผู้ฟ้องคดีจึงไม่ได้รับส่วนลดการคำร้อยละ ๓๐ และผู้ถูกฟ้องคดีไม่มีเหตุที่จะต้องคืนส่วนลดร้อยละ ๓๐ ในค่าโฆษณาส่วนเกินตามฟ้องให้แก่ผู้ฟ้องคดี นั้น เห็นว่า คำพิพากษาดังกล่าวเป็นการพิจารณาความรับผิดชอบของจำเลยซึ่งเป็นพนักงานของผู้ถูกฟ้องคดีว่าเป็นการอนุมัติให้ส่วนลดทางการค้าให้แก่ผู้ฟ้องคดีโดยไม่ถูกต้องตามระเบียบของสำนักกลยุทธ์การตลาดของผู้ถูกฟ้องคดีและทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับความเสียหาย เป็นการพิจารณาเรื่องภายในองค์กรของผู้ถูกฟ้องคดีด้วยตนเอง แต่คดีนี้เป็นการพิจารณาความรับผิดชอบตามสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ระหว่างผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดี จึงเป็นการพิจารณาคณะประเด็นกันไม่อาจนำมากล่าวอ้างได้ ข้ออ้างของผู้ถูกฟ้องคดีจึงฟังไม่ขึ้น

ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีกล่าวอ้างว่า คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงชุดของนายพลชัย วิณิชัญกุล เป็นประธาน พบเหตุการณ์ทุจริตในการโฆษณาเกินของผู้ฟ้องคดีโดยพบว่านางพิชชาภา เอี่ยมสะอาด พนักงานธุรการของผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งมีหน้าที่จัดทำใบคิวและการลงคิวโฆษณาเพื่อออกอากาศและเป็นผู้รับเอกสารใบคิวโฆษณาจากผู้ฟ้องคดีเพื่อนำมาจัดทำใบคิวโฆษณาของผู้ถูกฟ้องคดีโดยผู้ฟ้องคดีมีการจัดส่งใบคิวโฆษณาของตน แต่มีการจ่ายเงินค่าจ้างให้นางพิชชาภาเพื่อให้ลงคิวโฆษณาส่วนเกินโดยไม่ต้องแจ้งซื้อโฆษณาส่วนเกินจากผู้ฟ้องคดี นั้น เห็นว่า การสอบสวนดังกล่าวเป็นการสอบสวนภายในหน่วยงานของผู้ถูกฟ้องคดีและสอบสวนแต่เฉพาะเจ้าหน้าที่และเอกสารหลักฐานของผู้ถูกฟ้องคดี ความเห็นของคณะกรรมการชุดดังกล่าวเป็นเพียงความเห็นภายในหน่วยงานของผู้ถูกฟ้องคดีเท่านั้น ซึ่งในประเด็นนี้ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าได้จ่ายเงินให้แก่นางพิชชาภาเป็นค่าคอมมิชชั่นในการหาโฆษณาหรือมีส่วนร่วมในการหาโฆษณา อย่างไรก็ดี

เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงจากรายงานผลการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง ฉบับลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ ที่มีผลตำรวจเอกประทีป สันติประภพ เป็นประธานฯ รับฟังได้ว่า ระหว่างวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๘ และวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ถึงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๙ นางพิชชาภาได้จัดทำคิวโฆษณาโดยระบุว่า เป็นคิวโฆษณาของผู้ถูกฟ้องคดี แต่เมื่อตรวจสอบแล้วปรากฏว่า มิใช่คิวโฆษณาของผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดี แต่เป็นคิวโฆษณาที่นางเบญจมาศ นนทวงศ์ เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีขณะนั้น ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ธุรกิจอาวุโส ได้ฝากให้นางพิชชาภานำไปลงโฆษณากับผู้ฟ้องคดี และเป็นผู้รับเงินค่าโฆษณาเป็นของตนเอง อีกทั้งในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๘ นางพิชชาภายังได้หาโฆษณาสินค้าเพื่อส่งมอบให้แก่ผู้ฟ้องคดีและได้รับเงินค่านำเข้ายอดขาย โฆษณาจากผู้ฟ้องคดีโดยไม่นำโฆษณาสินค้านี้มาแจ้งกล่าวมาให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีเนื่องจาก หากนำมามอบให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีจะไม่ได้รับค่านำเข้าหรือได้รับน้อยกว่าที่ได้รับจากผู้ฟ้องคดี นอกจากนั้น คณะกรรมการฯ ได้สรุปการปฏิบัติหน้าที่ของนางเบญจมาศ นนทวงศ์ พนักงาน ของผู้ถูกฟ้องคดี ว่า ระหว่างวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๙ นางเบญจมาศ ขณะนั้นดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่อาวุโส ฝ่ายกฎหมายธุรกิจ ได้นำรายการ โฆษณาสินค้าของลูกค้าที่ตนเคยดูแลและต้องการโฆษณาสินค้าในรายการของผู้ฟ้องคดี ไปฝากกับนางพิชชาภาเพื่อให้ออกอากาศในรายการของผู้ฟ้องคดีเพื่อให้ลูกค้าได้รับส่วนลด มากกว่าการนำสินค้าโฆษณาในส่วนของผู้ถูกฟ้องคดี ซึ่งนางเบญจมาศได้นำเช็คที่แสดงการชำระ ค่าโฆษณาของลูกค้าให้แก่ผู้ฟ้องคดี พร้อมทั้งใบสั่งซื้อโฆษณามอบให้แก่คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง แต่ยังไม่มีการสอบสวนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรายละเอียดของเช็ค วิธีการ ชำระหนี้ ตลอดจนใบสั่งซื้อโฆษณาของบริษัทดังกล่าวที่สั่งซื้อโฆษณาจากผู้ถูกฟ้องคดี และ หลังจากที่ชำระค่าโฆษณาในรายการของผู้ฟ้องคดีแล้ว นางเบญจมาศได้รับใบเสร็จรับเงินของผู้ฟ้องคดีเพียงฉบับเดียว นอกจากนั้น เป็นใบเสร็จรับเงินของบริษัทที่โฆษณาหลายฉบับ ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเห็นว่ามีพิรุธน่าสงสัยในพฤติการณ์ของนางเบญจมาศ อาจจะสมคบกับนางพิชชาภากระทำการทุจริตต่อหน้าที่ และได้ตั้งข้อสังเกตว่าควรมีการสอบสวนเพิ่มเติมว่าเป็นการกระทำผิดวินัยของผู้ถูกฟ้องคดีหรือไม่ ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่า นางพิชชาภามีการส่งโฆษณาให้แก่ผู้ฟ้องคดีจริง ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีจ่ายเช็คให้แก่นางพิชชาภา จะเป็นการจ่ายเงินกรณีเดียวกับการที่นางพิชชาภาส่งโฆษณาให้แก่ผู้ฟ้องคดีหรือไม่ ไม่ปรากฏ

ข้อเท็จจริงในส่วนนี้ จึงยังไม่อาจรับฟังได้ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีกล่าวอ้าง หากแต่มีน้ำหนักรับฟังได้ตามข้ออ้างของผู้ฟ้องคดี นอกจากนั้น ข้อเท็จจริงยังปรากฏอีกว่า ผู้ฟ้องคดีจ่ายเงินดังกล่าวให้แก่นางพิชชาภาโดยส่งจ่ายเช็คในชื่อของนางพิชชาภา มีการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย รวมทั้งผู้ฟ้องคดีได้ส่งใบคิวโฆษณาทั้งที่เป็นไปตามส่วนแบ่งเวลาตามสัญญาและที่เกินส่วนแบ่งเวลาถูกต้องตรงกับการโฆษณาจริงทั้งหมด ดังจะเห็นได้จากรายงานของบริษัท W.O.A. Advertising Co.,Ltd. ซึ่งเป็นบริษัทกลางที่ทำหน้าที่ติดตามและบันทึกรายการโฆษณาทุกรายการโดยเมื่อตรวจสอบบันทึกรายการโฆษณาทุกรายการแล้วก็ตรงกับใบคิวโฆษณาทั้งหมดที่ผู้ฟ้องคดีส่งให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดี

นอกจากนั้น ข้อเท็จจริงรับฟังได้ตามรายงานผลการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง ฉบับลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ ที่มีผลตำรวจเอกประทีป สันติประภพ เป็นประธานฯ ว่า การโฆษณาเกินส่วนแบ่งเวลาของผู้ฟ้องคดีมีพนักงานของผู้ถูกฟ้องคดีเกี่ยวข้องตามระบบงานของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นจำนวนมาก ได้แก่ นายวัลลพ ม่วงจำ ที่มีหน้าที่ช่วยนางพิชชาภาในการจัดทำใบคิว นางสาวอัญญา อุไทย ผู้บังคับบัญชานางพิชชาภาและเป็นผู้ลงลายมือชื่อกำกับใบคิวโฆษณาส่วนเกิน นายประทีป ศรีมณฑล ซึ่งปฏิบัติหน้าที่แทนนางสาวอัญญาบางครั้งและเป็นผู้ลงลายมือชื่อกำกับใบคิวโฆษณาส่วนเกิน นายชนะชัย วงศ์ทองศรี ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สำนักกลยุทธ์การตลาด ไม่กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลที่กล่าวมาข้างต้นและไม่ทำหน้าที่ตรวจสอบการจัดการรักษาผลประโยชน์ของผู้ถูกฟ้องคดี รวมทั้งสำนักตรวจสอบภายในที่มีหน้าที่ในการตรวจสอบ รวมถึงหน่วยตรวจสอบภายนอกองค์การผู้ถูกฟ้องคดี เช่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น และนางพิชชาภา ก็ได้เคยรายงานนางสาวอัญญาให้ทราบว่าผู้ฟ้องคดีได้โฆษณาเกินกว่าที่ตกลงในสัญญา โดยไม่ได้ขอทำสัญญาซื้อโฆษณาส่วนเกินและขอส่วนลด แต่นางสาวอัญญา ก็ได้ทำการตรวจสอบการทำใบคิวโฆษณาให้เข้มงวด อีกทั้งเอกสารหลักฐานการโฆษณาทั้งหมด ก็ได้เก็บรักษาไว้ที่ฝ่ายสนับสนุนและบริการลูกค้าที่นางพิชชาภาปฏิบัติงานอยู่เพียงแห่งเดียว แต่ยังมีเอกสารหลักฐานเก็บไว้ที่ฝ่ายตัดต่อและฝ่ายออกอากาศที่สามารถตรวจสอบและยืนยันข้อมูลกันได้ และคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงได้สรุปในส่วนการปฏิบัติหน้าที่ของนางสาวอัญญาและนายประทีปว่า การกระทำในกรณีนี้สามารถตรวจพบได้โดยง่าย

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าการโฆษณาเกินส่วนแบ่งเวลาดังกล่าว ผู้ฟ้องคดี ย่อมทราบดีว่ามีพนักงานของผู้ถูกฟ้องคดีเกี่ยวข้องจำนวนมาก สามารถถูกพิสูจน์ตรวจสอบได้ ตลอดเวลา เป็นการยากหรือเป็นไปได้เลยที่จะปกปิดหรือหลีกเลี่ยงเพราะหากพนักงาน ของผู้ถูกฟ้องคดีที่เกี่ยวข้องแม้เพียงคนเดียวไม่ละเลยต่อหน้าที่ และปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตน ก็จะต้องพบว่าผู้ฟ้องคดีโฆษณาเกินส่วนแบ่งเวลา และเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีแจ้งให้ผู้ฟ้องคดี ตรวจสอบรายละเอียดการโฆษณาส่วนที่เกินเวลา ผู้ฟ้องคดีก็ได้แจ้งรายละเอียดการโฆษณา ส่วนที่เกินเวลาถูกต้องตรงกับเอกสารหลักฐานทั้งหมดที่อยู่กับฝ่ายต่างๆ รวมทั้งผู้ฟ้องคดี ย่อมทราบว่าลำพียงนางพิชชาภาเพียงคนเดียวไม่อาจดำเนินการกระทำการตามที่ผู้ถูกฟ้องคดี กล่าวอ้างได้อย่างแน่นอน สิ่งที่นางพิชชาภาจะเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้ก็คือการอำนวยความสะดวกในการโฆษณาเกินส่วนแบ่งเวลาเท่านั้น ข้อเท็จจริงจึงยังไม่มีน้ำหนักเพียงพอ ที่จะรับฟังว่าผู้ฟ้องคดีจ่ายเงินให้แก่นางพิชชาภาเพื่อให้ลงมือโฆษณาเกินส่วนแบ่งเวลา โดยไม่ต้องซื้อโฆษณาส่วนที่เกินเวลากับผู้ถูกฟ้องคดีตามข้ออ้างของผู้ถูกฟ้องคดี

ส่วนประเด็นว่าผู้ฟ้องคดีได้มีการโฆษณาเกินส่วนแบ่งเวลาไปเป็นจำนวนมาก คิดเป็นเงินกว่าร้อยล้านบาทเมื่อเวลาผ่านไปนานตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๔๘ ถึงเดือน กรกฎาคม ๒๕๔๙ เป็นเวลาปีเศษ ยังไม่มีการเรียกเก็บเงินจากผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นเรื่อง ผิดปกติทางการค้าอย่างมาก ผู้ฟ้องคดีกลับไม่มีการสอบถามหรือแสดงความจำนง เพื่อชำระเงินค่าโฆษณาเกินส่วนแบ่งเวลาให้กับผู้ถูกฟ้องคดีแต่อย่างใด กระทั่งผู้ถูกฟ้องคดี ตรวจสอบและเรียกให้ผู้ฟ้องคดีชำระเงินในส่วนดังกล่าวในเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๙ นั้น เห็นว่า แม้ผู้ฟ้องคดีจะมีพฤติการณ์อันควรสงสัย แต่กรณีดังกล่าวก็เป็นความบกพร่องของ เจ้าหน้าที่ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องและระบบงานของผู้ถูกฟ้องคดีเองที่ไม่มีการควบคุมตรวจสอบ และเรียกเก็บเงินจากผู้ฟ้องคดีภายในกำหนดเวลาตามระเบียบปฏิบัติของผู้ถูกฟ้องคดี การที่ ผู้ฟ้องคดีเฉยเสียไม่แสดงความจำนงชำระเงินค่าโฆษณาส่วนเกินก็เป็นการกระทำ เยี่ยงผู้ประกอบการที่มุ่งแสวงประโยชน์และหวังผลกำไรสูงสุดปกติทั่วไป

ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีชำระค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาไปทั้งหมด รวมทั้งเงินส่วนลด ทางการค้าร้อยละ ๓๐ ของค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาให้กับผู้ถูกฟ้องคดีไปแล้ว นั้น เห็นว่า โดยที่ผู้ฟ้องคดีประกอบอาชีพสื่อมวลชนเป็นบุคคลสาธารณะและเป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไป ความน่าเชื่อถือและไว้วางใจเป็นสิ่งสำคัญ หากมีข่าวเข้าไปเกี่ยวข้องกับการทุจริตหรือ

การอาศัยวิชาชีพสื่อมวลชนไปแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบย่อมมีผลกระทบต่อความไว้วางใจของประชาชนและสังคมและย่อมกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ฟ้องคดีอย่างรุนแรงถึงขนาดไม่อาจดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งจากผู้ถูกฟ้องคดีให้ชำระเงินค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลา ผู้ฟ้องคดีย่อมต้องรีบนำเงินไปชำระเพื่อป้องกันข้อครหาและมิให้เกิดความเคลงใจหรือข้อสงสัยต่อสาธารณชนและสังคม จึงไม่อาจรับฟังได้ว่า การที่ผู้ฟ้องคดีจ่ายเงินให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีเป็นการชำระหนี้ตามอำเภอใจหรือเป็นการพันวิสัยหรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามกฎหมายหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนตามมาตรา ๔๐๗ มาตรา ๔๑๐ และมาตรา ๔๑๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ดังนั้น เมื่อได้วินิจฉัยแล้วข้างต้นว่า ในการขอซื้อโฆษณาส่วนที่เกินเวลาของผู้ฟ้องคดีในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ และปี พ.ศ. ๒๕๔๙ (ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายน) และในวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๙ นั้น ผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการตามวิธีปฏิบัติทางการค้าระหว่างผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิได้รับส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ ของค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาดังกล่าว ฉะนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องคืนเงินค่าส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ ของค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาตามสัญญาาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ และในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ (ระหว่างมกราคมถึงเดือนมิถุนายน) และในวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๙ ให้แก่ผู้ฟ้องคดี

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่า ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องคืนเงินค่าส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ ของค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาให้แก่ผู้ฟ้องคดีเพียงใด

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า สัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีกับผู้ฟ้องคดี ในรายการคุยคุ้ยข่าว ทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ และรายการคุยคุ้ยข่าว ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ทุกฉบับ รวมทั้งบันทึกข้อตกลงแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาดังกล่าวจนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๙ และวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นวันสิ้นสุดสัญญาดังกล่าว ตามลำดับ ผู้ถูกฟ้องคดีและผู้ฟ้องคดีต่างฝ่ายต่างไม่ได้ดำเนินการตามสัญญาอย่างใดอีก จึงถือว่าสัญญาเลิกกันแล้วตั้งแต่วันครบกำหนดสัญญาดังกล่าว คู่สัญญาแต่ละฝ่ายจำต้องให้อีกฝ่ายหนึ่งได้กลับสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม ส่วนเงินที่จะต้องใช้จ่ายให้บวกดอกเบี้ยคิดตั้งแต่วันที่ได้รับไว้ ตามมาตรา ๓๙๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๙ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่าได้ตรวจสอบ

ค่าใช้จ่ายส่วนเกินค่าโฆษณาในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ และปี พ.ศ. ๒๕๔๙ แล้วมีส่วนเกินค่าโฆษณาเป็นเงินจำนวน ๑๓๘,๗๙๐,๐๐๐ บาท (ยังไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) และไม่อาจพิจารณาส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ ได้ จึงขอให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าโฆษณาส่วนเกินเพิ่มเติมเป็นเงิน ๔๑,๖๓๗,๐๐๐ บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๒,๙๑๔,๕๙๐ บาท พร้อมทั้งดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๑๓๘,๗๙๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๙ เป็นเงิน ๔๙,๐๑๕,๗๘๗.๖๗ บาท ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ชำระเงินจำนวนดังกล่าวให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีแล้วในวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๘ และต่อมาวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๘ ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีใบแจ้งหนี้ให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าโฆษณาส่วนเกินของวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ที่ตกหล่นเพิ่มเติมเป็นเวลา ๑๕ วินาที เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๔,๒๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย ๑,๔๗๙.๔๕ บาท โดยไม่ได้หักส่วนลดทางการค้าจำนวน ๑๘,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินจำนวน ๖๕,๖๗๙.๔๕ บาท และผู้ฟ้องคดีได้ชำระเงินจำนวนดังกล่าวให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีแล้วในวันเดียวกัน จากข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีต้องคืนเงินค่าส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ ของค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาตามสัญญาฯร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ และในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ (ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายน) ให้แก่ผู้ฟ้องคดี เป็นเงิน ๔๙,๐๑๕,๗๘๗.๖๗ บาท พร้อมดอกเบี้ยคิดตั้งแต่วันที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับเงินจากผู้ฟ้องคดี แม้อันสัญญาจะไม่ได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยกรณีนี้ไว้ก็ตามและกรณีดังกล่าวนี้ไม่ใช่การคิดดอกเบี้ยระหว่างผิดนัด แต่เป็นเรื่องที่ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิบัติผิดสัญญาและสัญญาเลิกกันแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิคิดดอกเบี้ยได้ในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ทั้งนี้ตามมาตรา ๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับเงินจำนวนดังกล่าวไว้ จนถึงวันฟ้อง (วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๑) เป็นเงินจำนวน ๖,๔๘๖,๑๙๘.๗๕ บาท รวมเงินต้นและดอกเบี้ยเป็นเงิน ๕๕,๕๐๑,๙๘๖.๔๒ บาท สำหรับค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาที่ผู้ฟ้องคดีชำระให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีของวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๘ นั้น ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิได้คืนส่วนลดเป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท และดอกเบี้ยที่จ่ายไปจำนวน ๑,๔๗๙.๔๕ บาท รวมเป็นเงิน ๑๙,๔๗๙.๔๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับเงินจำนวนดังกล่าว คือ วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๘ จนถึงวันฟ้อง เป็นเงินจำนวน ๒,๒๙๗.๕๑ บาท รวมเงินต้นและดอกเบี้ยเป็นเงิน ๒๑,๗๗๖.๙๖ บาท ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องคืนเงินค่าส่วนลด

ทางการค้าทั้งสองกรณีดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๕,๕๒๓,๗๖๓.๓๘ บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวน ๔๘,๐๓๕,๒๖๗.๑๒ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จให้แก่ผู้ฟ้องคดี

ประเด็นที่สาม ผู้ฟ้องคดีจะต้องชำระเงินส่วนลดทางการค้าของค่าโฆษณา ส่วนที่เกินเวลาในเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๙ (วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๑๓) ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดี ตามฟ้องแย้งหรือไม่ เพียงใด

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีได้ส่งใบคิวโฆษณา ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีและได้โฆษณาเกินเวลาตามสัญญาในเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๙ (วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๑๓) รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕,๒๐๑,๐๐๐ บาท อันเป็นการดำเนินการตามวิธีปฏิบัติทางการค้าระหว่าง ผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีในการขอซื้อโฆษณาส่วนที่เกินเวลาในช่วงก่อนวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๙ แล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิได้รับส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ ของค่าโฆษณาส่วนที่ เกินเวลาดังกล่าวเป็นเงินจำนวน ๒,๑๒๙,๐๐๐ บาท และภาษีมูลค่าเพิ่มจำนวน ๑๔๙,๐๓๐ บาท ฉะนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ต้องรับผิดชอบชำระเงินส่วนลดทางการค้าดังกล่าวจำนวน ๒,๑๒๙,๐๐๐ บาท ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีตามฟ้องแย้งแต่อย่างใด

ประเด็นที่สี่ ผู้ถูกฟ้องคดีใช้เวลาโฆษณาเกินสิทธิที่ตนมีอยู่ตามสัญญาร่วม ดำเนินการรายการโทรทัศน์ รายการคุยคุ้ยข่าว และต้องชำระค่าโฆษณาส่วนเกินเวลาดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดีหรือไม่ เพียงใด

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ รายการคุยคุ้ยข่าว ระหว่างผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดี ที่แพร่ภาพออกอากาศในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ฉบับลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ได้กำหนดสาระสำคัญว่า ข้อ ๒ รายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศ ผู้ฟ้องคดี ตกลงเป็นผู้ผลิตรายการตามสัญญาข้อ ๑ ความยาวเนื้อหารายการตอนละ ๔๕ นาที เพื่อเผยแพร่ ออกอากาศ... ข้อ ๓ ระยะเวลาการร่วมดำเนินการและกำหนดเวลาการออกอากาศ วรรคหนึ่ง ผู้ถูกฟ้องคดีตกลงร่วมดำเนินการกับผู้ฟ้องคดีตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๗ ถึง ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ โดยผู้ถูกฟ้องคดีจะทำการแพร่ภาพออกอากาศรายการตามสัญญาข้อ ๑ ทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ เวลาประมาณ ๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ นาฬิกา ... ข้อ ๖ การแบ่งโฆษณา วรรคหนึ่ง ผู้ถูกฟ้องคดีตกลงแบ่งเวลาโฆษณากับผู้ฟ้องคดีในรายการตามสัญญานี้ โดยผู้ฟ้องคดีสามารถโฆษณาในรายการตามสัญญานี้ได้ครั้งละ ๕ นาที ... วรรคสอง

ในกรณีที่ผู้ฟ้องคดีโฆษณาเกินกว่าที่กำหนดในวรรคแรกผู้ฟ้องคดียินยอมที่จะชำระเงินค่าโฆษณาให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีในอัตรานาทีละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ... หลังจากนั้นได้มีการทำบันทึกข้อตกลงแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาพร้อมดำเนินการรายการโทรทัศน์ ครั้งที่ ๑ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๗ โดยเปลี่ยนแปลงเวลาแพร่ภาพออกอากาศเฉพาะระหว่างวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ ถึงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๗ เป็นเวลาประมาณ ๑๑.๓๐ - ๑๓.๐๐ นาฬิกา โดยเพิ่มเวลาออกอากาศจากเดิม ๖๐ นาที เป็น ๙๐ นาที (รวมเวลาโฆษณา) โดยมีความยาวเนื้อรายการประมาณ ๖๖ นาที และผู้ถูกฟ้องคดีแบ่งเวลาโฆษณาให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเวลา ๗ นาที ๓๐ วินาที ต่อมา เมื่อครบกำหนดตามสัญญาพร้อมดำเนินการรายการโทรทัศน์ ฉบับลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗ แล้วได้มีการทำบันทึกข้อตกลงแก้ไขเพิ่มเติมสัญญา ครั้งที่ ๒ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ โดยขยายระยะเวลาพร้อมดำเนินการตามสัญญาพร้อมดำเนินการรายการโทรทัศน์ ฉบับลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗ จากเดิมสิ้นสุดสัญญาในวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ เป็นสิ้นสุดสัญญาในวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๔๘ หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๘ และลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๘ อนุมัติให้ผู้ฟ้องคดีต่อสัญญาพร้อมดำเนินการรายการโทรทัศน์รายการคุยคุ้ยข่าว ออกไปจนถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ต่อมา ผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำสัญญาพร้อมดำเนินการรายการโทรทัศน์ รายการคุยคุ้ยข่าว ฉบับลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๘ โดยมีสาระสำคัญในทำนองเดียวกับสัญญาพร้อมดำเนินการรายการโทรทัศน์ รายการคุยคุ้ยข่าว ฉบับลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗ และมีระยะเวลาพร้อมดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๘ จากนั้นได้มีการทำสัญญาพร้อมดำเนินการรายการโทรทัศน์ และทำบันทึกแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาดังกล่าวเพื่อขยายระยะเวลาพร้อมดำเนินการอีกหลายครั้ง โดยครั้งสุดท้ายสิ้นสุดสัญญาในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๙ โดยสัญญาพร้อมดำเนินการรายการโทรทัศน์และบันทึกแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวมีสาระสำคัญทำนองเดียวกับสัญญาพร้อมดำเนินการรายการโทรทัศน์ ฉบับลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๘

ส่วนสัญญาพร้อมดำเนินการรายการโทรทัศน์ รายการคุยคุ้ยข่าว ที่แพร่ภาพออกอากาศในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ตามสัญญาเลขที่ รท. ๐๑๓/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๗ ได้กำหนดสาระสำคัญว่า ข้อ ๒. รายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศ ผู้ฟ้องคดีตกลงเป็นผู้ผลิตรายการตามสัญญาข้อ ๑ ความยาวเนื้อรายการตอนละ ๒๑ นาที ... ข้อ ๓ ระยะเวลา

การร่วมดำเนินการและกำหนดเวลาการออกอากาศ วรรคหนึ่ง ผู้ถูกฟ้องคดีตกลงร่วมดำเนินการกับผู้ฟ้องคดีตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๗ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘ โดยผู้ถูกฟ้องคดีจะทำการแพร่ภาพออกอากาศรายการตามสัญญาข้อ ๑ ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลาประมาณ ๒๑.๓๐ - ๒๒.๐๐ นาฬิกา รวมครั้งละ ๓๐ นาที (รวมเวลาโฆษณา) ทั้งนี้ เนื้อรายการจะต้องมีความยาวครั้งละไม่เกิน ๒๑ นาที ข้อ ๖ การแบ่งโฆษณา วรรคหนึ่ง ผู้ถูกฟ้องคดีตกลงแบ่งเวลาโฆษณากับผู้ฟ้องคดีในรายการตามสัญญานี้ โดยผู้ฟ้องคดีสามารถโฆษณาในรายการตามสัญญานี้ได้ครั้งละ ๒ นาที ๓๐ วินาที ... วรรคสอง ในกรณีที่ผู้ฟ้องคดีโฆษณาเกินกว่าที่กำหนดในวรรคแรก ผู้ฟ้องคดียินยอมที่จะชำระเงินค่าโฆษณาให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีในอัตรานาทีละไม่ต่ำกว่า ๒๒๐,๐๐๐ บาท ... หลังจากครบกำหนดตามสัญญาแล้ว ผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๘ เพื่อร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ รายการคุยคุ้ยข่าว ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๘ และบันทึกข้อตกลงแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ เพื่อขยายระยะเวลาร่วมดำเนินการจากเดิมสิ้นสุดสัญญาในวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๘ เป็นวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๙ โดยสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์และบันทึกข้อตกลงแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาดังกล่าว มีสาระสำคัญทำนองเดียวกับสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ ฉบับลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๒๗ ต่อมา ผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๙ เพื่อร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ รายการคุยคุ้ยข่าว ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๙ โดยมีสาระสำคัญส่วนใหญ่ทำนองเดียวกับสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ ฉบับลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๒ แต่มีการเปลี่ยนแปลงเฉพาะจำนวนเวลาที่เป็นเนื้อรายการจากเดิม ๒๑ นาที เป็น ๒๕ นาที และอัตราค่าโฆษณาที่ผู้ฟ้องคดีต้องจ่ายให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีจากเดิมนาทีละ ๒๒๐,๐๐๐ บาท เป็นนาทีละ ๒๔๐,๐๐๐ บาท หลังจากนั้น ได้มีการทำบันทึกข้อตกลงแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ และครั้งที่ ๒ เพื่อขยายระยะเวลาการร่วมดำเนินการตามสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ ฉบับลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๙ ออกไปจนถึงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๙

เมื่อพิจารณาสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ รายการคุยคุ้ยข่าว ที่แพร่ภาพออกอากาศในวันเสาร์และวันอาทิตย์ และสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ รายการคุยคุ้ยข่าว ที่แพร่ภาพออกอากาศทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ข้างต้นแล้ว เห็นว่า สัญญาดังกล่าว

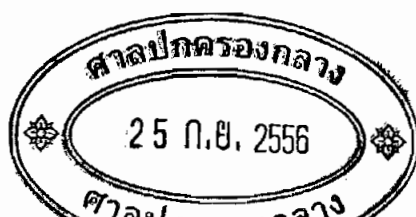
มีลักษณะเป็นการที่ผู้ถูกฟ้องคดีในฐานะเจ้าของสถานีโทรทัศน์และเจ้าของเวลาในการแพร่ภาพออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ ไทยทีวีสี ช่อง ๙ (โมเดิร์นไนน์) เปิดโอกาสให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นเอกชนเข้าร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ รายการคุยคุ้ยข่าว กับผู้ถูกฟ้องคดี เพื่อแพร่ภาพออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง ๙ (โมเดิร์นไนน์) โดยผู้ถูกฟ้องคดีแบ่งเวลาโฆษณาบางส่วนในรายการดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดีเพื่อหารายได้จากโฆษณาแทนการจ้างอ่านข่าว ซึ่งตามสัญญาพร้อมดำเนินการรายการโทรทัศน์ทั้งสองรายการนั้น ได้กำหนดให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้รับผิดชอบในการผลิตรายการดังกล่าว ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีรับผิดชอบในการจัดเวลาออกอากาศ ถ่ายทอดสัญญาณในการออกอากาศ สนับสนุนการผลิตรายการ สนับสนุนภาพข่าว การตัดต่อภาพ เป็นต้น ทั้งนี้ โดยได้กำหนดจำนวนเวลาในการแพร่ภาพออกอากาศของรายการคุยคุ้ยข่าว (รวมเวลาโฆษณา) จำนวนเวลาที่เป็นเนื้อรายการ และจำนวนเวลาที่ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิโฆษณาในรายการได้ ดังนั้น เมื่อนำจำนวนเวลาในการแพร่ภาพออกอากาศของรายการดังกล่าวมาหักลบด้วยจำนวนเวลาที่เป็นเนื้อรายการและจำนวนเวลาที่ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิโฆษณาในรายการได้แล้ว เวลาที่เหลือย่อมเป็นของผู้ถูกฟ้องคดีในฐานะเจ้าของสถานีโทรทัศน์และเจ้าของเวลาในการแพร่ภาพออกอากาศ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีสามารถนำเวลาดังกล่าวไปใช้ในการโฆษณาหรือใช้ในการอื่นตามที่เห็นสมควรได้ และเมื่อพิจารณาจากสัญญาพร้อมดำเนินการรายการโทรทัศน์ทั้งสองรายการแล้วจะเห็นได้ว่า รายการคุยคุ้ยข่าวที่แพร่ภาพออกอากาศในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ระหว่างวันที่ ๓ เมษายน - ๔ สิงหาคม ๒๕๔๗ และระหว่างวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๗ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๗ ผู้ฟ้องคดีมีเวลาโฆษณาในรายการจำนวน ๕ นาที ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีเวลาโฆษณาในรายการดังกล่าวจำนวน ๑๐ นาที และในระหว่างวันที่ ๗ สิงหาคม - ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๗ ผู้ฟ้องคดีมีเวลาโฆษณาในรายการจำนวน ๗ นาที ๓๐ วินาที ผู้ถูกฟ้องคดีมีเวลาโฆษณาในรายการจำนวน ๑๖ นาที ๓๐ วินาที สำหรับรายการคุยคุ้ยข่าว ที่แพร่ภาพออกอากาศในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๗ - ๒๙ มกราคม ๒๕๔๘ ผู้ฟ้องคดีมีเวลาโฆษณาในรายการจำนวน ๒ นาที ๓๐ วินาที ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีมีเวลาโฆษณาในรายการจำนวน ๖ นาที ๓๐ วินาที และระหว่างวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ - ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๘ ผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีมีเวลาโฆษณาในรายการเท่ากัน คือ เท่ากับ ๒ นาที ๓๐ วินาที จากข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงเห็นได้ว่า เวลาโฆษณาในรายการคุยคุ้ยข่าวของผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีมีได้มีจำนวนเท่ากันตลอด

โดยขึ้นอยู่กับข้อกำหนดในสัญญาาร่วมดำเนินรายการโทรทัศน์และบันทึกข้อตกลงแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาแต่ละฉบับและแต่ละช่วงเวลาเป็นสำคัญ ดังนั้น การร่วมผลิตรายการโทรทัศน์ระหว่างผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีจึงมิได้มีลักษณะเป็นการแบ่งเวลาโฆษณาในจำนวนที่เท่าๆ กัน แบบ Time Sharing (๕๐ : ๕๐) ตลอดระยะเวลาที่ร่วมดำเนินการตามสัญญา

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่า กรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีใช้เวลาในการโฆษณาเกินสิทธิที่ดินมืออยู่ตามสัญญาและล้ำเข้าไปในเวลาที่เป็สิทธิของผู้ฟ้องคดีผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีหรือไม่ เพียงใด

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า แม้ว่าสัญญาาร่วมดำเนินรายการโทรทัศน์ รายการคุยคุ้ยข่าวระหว่างผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีจะมีลักษณะเป็นสัญญาทางปกครองที่คู่สัญญาฝ่ายรัฐมีเอกสิทธิ์บางประการเหนือกว่าคู่สัญญาฝ่ายเอกชน เช่น การบอกเลิกสัญญาหรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาได้ฝ่ายเดียว ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการจัดทำบริการสาธารณะหรือเพื่อให้การจัดทำบริการสาธารณะบรรลุผล ก็ตาม แต่ถ้าคู่สัญญาฝ่ายรัฐใช้เอกสิทธิ์ดังกล่าวแล้วก่อให้เกิดความเสียหายแก่คู่สัญญาฝ่ายเอกชน แม้ในสัญญาจะมีได้กำหนดความรับผิดชอบของคู่สัญญาฝ่ายรัฐไว้ แต่คู่สัญญาฝ่ายรัฐก็ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจากการใช้เอกสิทธิ์ดังกล่าวให้แก่คู่สัญญาฝ่ายเอกชนตามความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง ดังนั้น แม้คดีนี้ผู้ถูกฟ้องคดีจะเป็นเจ้าของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง ๙ (โมเดิร์นไนน์) และเป็นเจ้าของเวลาในการแพร่ภาพออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ดังกล่าวก็ตาม แต่หากผู้ถูกฟ้องคดีใช้เวลาโฆษณาเกินสิทธิที่ดินมืออยู่ตามสัญญาาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ฯ และล้ำเข้าไปในเวลาที่เป็สิทธิของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีย่อมได้รับความเสียหายและต้องได้รับการชดใช้ค่าเสียหายจากผู้ถูกฟ้องคดีถึงแม้ว่าในสัญญาาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์จะมีได้กำหนดความรับผิดชอบของผู้ถูกฟ้องคดีไว้ก็ตาม โดยในกรณีนี้เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีโดยนัยเดียวกับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีใช้เวลาโฆษณาเกินกว่าสิทธิที่ดินมืออยู่ตามสัญญา กล่าวคือผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องชำระค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาของตนให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามที่กำหนดในสัญญาและมีสิทธิได้รับส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ สำหรับโฆษณาส่วนที่เกินเวลาเช่นเดียวกับผู้ฟ้องคดี แต่หากผู้ถูกฟ้องคดีใช้เวลาในการโฆษณาไม่เกินสิทธิที่ดินมืออยู่ หรือหากเกินสิทธิที่ดินมืออยู่แต่มิได้ล้ำเข้าไปในเวลาที่เป็สิทธิของผู้ฟ้องคดีเนื่องจากผู้ฟ้องคดีได้ใช้เวลาเต็มตามจำนวนที่ดินมือสิทธิแล้ว โดยอาจล้ำเข้าไปในเนื้อรายการหรือล้ำเข้าไปในเวลาของรายการอื่น

กรณีนี้ผู้ฟ้องคดีย่อมไม่ได้รับความเสียหายจากการกระทำดังกล่าวของผู้ถูกฟ้องคดี และเมื่อพิจารณาเอกสารท้ายคำฟ้องหมายเลข ๔๒ - ๔๙ (เอกสารในสำนวนลำดับที่ ๒/๗๕๓ - ๒/๑๖๔๓) ซึ่งเป็นข้อมูลการโฆษณาที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าผู้ถูกฟ้องคดีโฆษณาเกินส่วนแบ่งเวลาแล้ว เห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้ใช้เวลาโฆษณาเกินสิทธิที่ตนมีอยู่ตามสัญญาร่วมรายการโทรทัศน์รายการคุยคุ้ยข่าว โดยล้ำเข้าไปในเวลาโฆษณาที่เป็นสิทธิของผู้ฟ้องคดีและต้องชำระค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดี ดังนี้

๑. รายการคุยคุ้ยข่าวที่แพร่ภาพออกอากาศในวันเสาร์ที่ ๙ กันยายน ๒๕๔๙ ซึ่งในวันดังกล่าวผู้ฟ้องคดีมีเวลาโฆษณาที่เป็นสิทธิของตนในรายการดังกล่าว จำนวน ๕ นาที ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีมีเวลาโฆษณาที่เป็นสิทธิของตนจำนวน ๑๐ นาที แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในรายการดังกล่าวผู้ถูกฟ้องคดีใช้เวลาโฆษณาไปจำนวน ๑๐ นาที ๓๐ วินาที ส่วนผู้ฟ้องคดีใช้เวลาโฆษณาไปจำนวน ๔ นาที ๔๕ วินาที ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีจึงใช้เวลาโฆษณาล้ำเข้าไปในเวลาโฆษณาที่เป็นสิทธิของผู้ฟ้องคดีจำนวน ๑๕ วินาที คิดเป็นค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาเท่ากับ ๕๐,๐๐๐ บาท ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีมีสิทธิได้รับส่วนลดในอัตราร้อยละ ๓๐ ของค่าโฆษณาดังกล่าวเป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องชำระค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงิน ๓๕,๐๐๐ บาท

๒. รายการคุยคุ้ยข่าวที่แพร่ภาพออกอากาศทุกวันจันทร์ - ศุกร์ ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๙ ซึ่งในช่วงดังกล่าวผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีมีเวลาโฆษณารายการจำนวนเท่ากันคือ ๒ นาที ๓๐ วินาที โดยมีรายละเอียดดังนี้

๒.๑ วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๔๙ ผู้ฟ้องคดีใช้เวลาโฆษณาไปจำนวน ๒ นาที ๑๕ วินาที ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีใช้เวลาโฆษณาไปจำนวน ๓ นาที ๔๕ วินาที ผู้ถูกฟ้องคดีจึงใช้เวลาโฆษณาล้ำเข้าไปในเวลาโฆษณาที่เป็นสิทธิของผู้ฟ้องคดีจำนวน ๑๕ วินาที คิดเป็นค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาเท่ากับ ๖๐,๐๐๐ บาท หักด้วยส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ ของค่าโฆษณาดังกล่าวเป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องชำระค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงิน ๔๒,๐๐๐ บาท

๒.๒ วันอังคารที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๙ ผู้ฟ้องคดีใช้เวลาโฆษณาไปจำนวน ๒ นาที ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีใช้เวลาโฆษณาไปจำนวน ๓ นาที ๔๕ วินาที ผู้ถูกฟ้องคดีจึงใช้เวลาโฆษณาล้ำเข้าไปในเวลาโฆษณาที่เป็นสิทธิของผู้ฟ้องคดี จำนวน ๓๐ วินาที คิดเป็น

ค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาเท่ากับ ๑๒๐,๐๐๐ บาท หักด้วยส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ ของค่าโฆษณาดังกล่าว เป็นเงิน ๓๖,๐๐๐ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องชำระค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงิน ๘๔,๐๐๐ บาท

๒.๓ วันพุธที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๙ ผู้ฟ้องคดีใช้เวลาโฆษณาไปจำนวน ๒ นาที ๑๕ วินาที ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีใช้เวลาโฆษณาไปจำนวน ๓ นาที ๕๒ วินาที ผู้ถูกฟ้องคดีจึงใช้เวลาโฆษณาล้ำเข้าไปในเวลาโฆษณาที่เป็นสิทธิของผู้ฟ้องคดีจำนวน ๑๕ วินาที คิดเป็นค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาเท่ากับ ๖๐,๐๐๐ บาท หักด้วยส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ ของค่าโฆษณาดังกล่าว เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องชำระค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงิน ๔๒,๐๐๐ บาท

๒.๔ วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๙ ผู้ฟ้องคดีใช้เวลาโฆษณาไปจำนวน ๒ นาที ๑๕ วินาที ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีใช้เวลาโฆษณาไปจำนวน ๓ นาที ๓๐ วินาที ผู้ถูกฟ้องคดีจึงใช้เวลาโฆษณาล้ำเข้าไปในเวลาโฆษณาที่เป็นสิทธิของผู้ฟ้องคดีจำนวน ๑๕ นาที คิดเป็นค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาเท่ากับ ๖๐,๐๐๐ บาท หักด้วยส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ ของค่าโฆษณาดังกล่าว เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องชำระค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงิน ๔๒,๐๐๐ บาท

ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องชำระค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาดังกล่าวข้างต้นให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงิน ๒๔๕,๐๐๐ บาท (๓๕,๐๐๐ + ๔๒,๐๐๐ + ๘๔,๐๐๐ + ๔๒,๐๐๐ + ๔๒,๐๐๐) ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงินค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาแก่ผู้ฟ้องคดีภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับหนังสือดังกล่าว เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ แต่เมื่อพ้นกำหนดเวลาแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีเพิกเฉยไม่ชำระเงินให้แก่ผู้ฟ้องคดี จึงถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีตกเป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้ตั้งแต่วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงต้องชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวน ๒๔๕,๐๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ จนถึงวันฟ้องคดีต่อศาล (วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๑) รวมเวลา ๑๖๔ วัน เป็นเงินดอกเบี้ยเท่ากับ ๘,๒๕๕.๗๖ บาท รวมเป็นเงินที่ผู้ถูกฟ้องคดีต้องชำระค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลาดังกล่าวพร้อมดอกเบี้ยให้แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสิ้น ๒๕๓,๒๕๕.๗๖ บาท และผู้ถูกฟ้องคดีต้องชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ของต้นเงินจำนวน ๒๔๕,๐๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จให้แก่ผู้ฟ้องคดี

พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงินจำนวน ๕๕,๗๗๗,๐๑๙.๑๔ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันถัดจากวันฟ้อง เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้นแก่ผู้ฟ้องคดี โดยให้ชำระให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด และให้ยกฟ้องแย้งของผู้ถูกฟ้องคดี รวมทั้งให้คืนค่าธรรมเนียมศาลบางส่วน ตามส่วนของการชนะคดีแก่ผู้ฟ้องคดี

นายสุชาติ ศรีวรกร

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองกลาง

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายภาณุมาศ เลี่ยมสกุล

ตุลาการศาลปกครองกลาง

นางสาวสุภาพ ชอบดอน

ตุลาการศาลปกครองกลาง

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายอนุชา ชุนสวัสดิกุล

/มีความเห็นแย้ง

/มีบันทึกอธิบดีศาลปกครองกลาง

กรณีตุลาการศาลปกครองมีเหตุจำเป็น

ไม่สามารถลงลายมือชื่อได้

○ ความเห็นแย้ง

คดีหมายเลขดำที่ ๑๑๔๑/๒๕๕๑
คดีหมายเลขแดงที่ ๑๕๒๕/๒๕๕๖

ตุลาการเสียงข้างน้อยในองค์คณะที่ ๑๕ มีความเห็นแย้ง ดังต่อไปนี้

๑. ประเด็นที่ว่า ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิได้รับค่าส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ ของค่าโฆษณาส่วนเกิน และจะต้องชำระเงินค่าโฆษณาส่วนเกินในเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๙ (วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๑๓) ที่ผู้ฟ้องคดีหักไว้ตามฟ้องแย้งให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีตามสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์หรือไม่ นั้น ตุลาการเสียงข้างน้อยเห็นว่า ในประเด็นนี้ มีประเด็นย่อยที่จะต้องพิจารณาในเบื้องต้นก่อนว่า ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิได้รับเงินค่าโฆษณาที่เกินเวลาตามข้อตกลงในหลักการที่เรียกว่า Time Sharing อัตรา ๕๐:๕๐ หรือไม่

ตามสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ (สัญญาเดิม) ผลิตรายการ ค่ายคู่ชาย ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง ๙ ในขณะนั้น (โมเดิร์นไนน์ทีวี) โดยแบ่งเป็น ๒ รายการ คือ รายการ ค่ายคู่ชาย ทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ และรายการ ค่ายคู่ชาย ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ และได้ทำบันทึกข้อตกลงแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาเดิมหลายครั้ง ต่ออายุสัญญาเดิม ทำสัญญาใหม่หลายครั้ง และทำบันทึกข้อตกลงแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาใหม่หลายครั้ง ทำสัญญาครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๙ สิ้นสุดสัญญาวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๙ ตามสัญญาดังกล่าวข้างต้น ผู้ถูกฟ้องคดีกับผู้ฟ้องคดีได้กำหนดอัตราค่าโฆษณาและการแบ่งโฆษณาโดยจำแนกตามสัญญาได้ดังนี้

๑. ตามสัญญาฉบับลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ข้อ ๕ อัตราค่าโฆษณา วรรคแรก ระบุว่า คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายตกลงให้ค่าโฆษณาในรายการตามข้อ ๑. จำหน่ายในอัตราค่าโฆษณานาทีละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท (อัตราดังกล่าวยังไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) โดยทั้งสองฝ่ายจะไม่จำหน่ายต่ำกว่าอัตราดังกล่าว สำหรับส่วนลดและกลยุทธ์การขายให้เป็นไปตามที่บริษัทตกลงไว้กับสำนักการตลาดของ อ.ส.ม.ท. โดยให้คำนึงถึงสภาวะการตลาดในขณะนั้น ข้อ ๖ การแบ่งโฆษณา วรรคสอง ระบุว่า ในกรณีที่บริษัทโฆษณาเกินกว่าที่กำหนดในวรรคแรก

บริษัทยินยอมที่จะชำระเงินค่าโฆษณาให้แก่ อ.ส.ม.ท. ในอัตราวันที่ละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนลดให้เป็นไปตามนัยสัญญาข้อ ๕ วรรคแรก

๒. ตามสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีกับผู้ฟ้องคดี ตามสัญญาเลขที่ รท. ๐๑๓/๒๕๔๗ ฉบับลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๗ ข้อ ๕ อัตราค่าโฆษณา วรรคแรก ระบุว่า คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายตกลงให้ค่าโฆษณาในรายการตามข้อ ๑. จำหน่าย ในอัตราค่าโฆษณานาทีละไม่ต่ำกว่า ๒๒๐,๐๐๐ บาท (อัตราดังกล่าวยังไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) ข้อ ๖ การแบ่งโฆษณา วรรคสอง ระบุว่า ในกรณีที่บริษัทโฆษณาเกินกว่าที่กำหนดในวรรคแรก บริษัทยินยอมที่จะชำระเงินค่าโฆษณาให้แก่ บมจ อ.ส.ม.ท. ในอัตราวันที่ละไม่ต่ำกว่า ๒๒๐,๐๐๐ บาท ส่วนลดให้เป็นไปตามนัยสัญญาข้อ ๕ วรรคแรก

๓. ตามสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีกับผู้ฟ้องคดี ตามสัญญาเลขที่ รท. ๐๒๗/๒๕๔๗ ฉบับลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๔๗ ข้อ ๕ อัตราค่าโฆษณา วรรคแรก ระบุว่า คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายตกลงให้ค่าโฆษณาในรายการตามข้อ ๑. จำหน่าย ในอัตราค่าโฆษณานาทีละไม่ต่ำกว่า ๒๔๐,๐๐๐ บาท (อัตราดังกล่าวยังไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) ข้อ ๖ การแบ่งโฆษณา วรรคสอง ระบุว่า ในกรณีที่บริษัทโฆษณาเกินกว่าที่กำหนดในวรรคแรก บริษัทยินยอมที่จะชำระเงินค่าโฆษณาให้แก่ บมจ อ.ส.ม.ท. ในอัตราวันที่ละไม่ต่ำกว่า ๒๔๐,๐๐๐ บาท ส่วนลดให้เป็นไปตามนัยสัญญาข้อ ๕ วรรคแรก ในการแพร่ภาพออกอากาศ รายการ คู่คุยข่าว ทั้งสองรายการ ผู้ฟ้องคดีสามารถโฆษณาในรายการตามสัญญานี้ได้ครั้งละ ๕ นาที สำหรับรายการ คู่คุยข่าว ทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ และครั้งละ ๒ นาที ๓๐ วินาที สำหรับรายการ คู่คุยข่าว ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์

ตามสัญญาดังกล่าวข้างต้น เป็นสัญญาร่วมการงานกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ (ผู้ถูกฟ้องคดี) กับเอกชน (ผู้ฟ้องคดี) เพื่อร่วมกันดำเนินการรายการโทรทัศน์ด้วยกัน โดยผู้ฟ้องคดี เป็นผู้ผลิตรายการ ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีรับผิดชอบในเรื่องการจัดเวลาออกอากาศ ถ่ายทอด สัญญาณในการออกอากาศ สนับสนุนการผลิตรายการ สนับสนุนภาพข่าว ภาพตัดต่อ การตัดต่อภาพ Insert ในรูปแบบของสัญญาภายใต้ข้อตกลงในหลักการที่เรียกว่า Time Sharing อัตรา ๕๐:๕๐ หรือในอีกนัยหนึ่ง เป็นการแบ่งเวลาเพื่อหารายได้จากค่าโฆษณา ในระยะเวลาที่เท่ากันแทนการจ้างการอ่านข่าว ในส่วนเนื้อหาของสัญญาที่ได้ตกลงกันนั้น

ได้กำหนดเงื่อนไขอัตราขั้นต่ำในการจำหน่ายค่าโฆษณา เพื่อให้ไม่ให้เกิดการตัดราคากันในการจำหน่ายค่าโฆษณาของแต่ละฝ่าย ซึ่งอัตราค่าโฆษณาตามสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ได้กำหนดอัตราขั้นต่ำในการจำหน่ายค่าโฆษณาไว้ นาทีละไม่ต่ำกว่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท ๒๒๐,๐๐๐ บาท และ ๒๔๐,๐๐๐ บาท และได้กำหนดเงื่อนไขว่า หากผู้ฟ้องคดีโฆษณาเกินกว่าเวลาที่กำหนดไว้ ผู้ฟ้องคดียอมที่จะชำระเงินค่าโฆษณาให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีในอัตรานาทีละไม่ต่ำกว่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท ๒๒๐,๐๐๐ บาท หรือ ๒๔๐,๐๐๐ บาท แล้วแต่กรณี อันเป็นข้อจำกัดสิทธิของผู้ฟ้องคดีในอันที่จะได้รับประโยชน์ตอบแทนจากการจำหน่ายค่าโฆษณาเพียงเท่าเวลาที่ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิตามที่กำหนดไว้ตามสัญญา หรือในอีกนัยหนึ่งถือว่าเวลาทั้งหมดเป็นเวลาของสถานีหรือเป็นเวลาของผู้ถูกฟ้องคดี และขึ้นอยู่กับผู้ถูกฟ้องคดีจะแบ่งปันเวลาตอบแทนเป็นค่าโฆษณาให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นระยะเวลาเท่าใด ซึ่งเป็นข้อกำหนดในสัญญาทางปกครองที่รัฐมีสิทธิเหนือเอกชน ดังนั้น หากผู้ฟ้องคดีใช้เวลาในการโฆษณาเกินกว่าเวลาที่ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิตามที่ระบุไว้ในสัญญา ก็จะมีผลทำให้ค่าโฆษณาของผู้ฟ้องคดีตกเป็นของผู้ถูกฟ้องคดีทันทีในอัตราค่าโฆษณาที่กำหนดไว้ และถือว่าเป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการควบคุมการออกอากาศโฆษณาไม่ให้มีมากเกินไปจนกระทบต่อประโยชน์ของประชาชนในการที่จะได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารมากกว่าการโฆษณาชวนเชื่อให้ซื้อสินค้าหรือบริการ ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๙ แจ้งผู้ฟ้องคดีว่าได้ตรวจสอบค่าใช้จ่ายส่วนเกินค่าโฆษณาในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ แล้วมีส่วนเกินค่าโฆษณาเป็นเงินจำนวน ๑๓๘,๗๙๐,๐๐๐ บาท (ยังไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม) และไม่อาจพิจารณาส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ ได้ จึงขอให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าโฆษณาส่วนเกินเพิ่มเติมเป็นเงิน ๔๑,๖๓๗,๐๐๐ บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๒,๙๑๔,๕๙๐ บาท พร้อมทั้งดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ขอดำเนินเงิน ๑๓๘,๗๙๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๙ เป็นเงิน ๔๙,๐๑๕,๗๘๗.๖๗ บาท และเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๙ ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีใบแจ้งหนี้ให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าโฆษณาส่วนเกินของวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๙ ที่ยังขาดเพิ่มเติมเป็นเวลา ๑๕ วินาที เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๔,๒๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย ๑,๔๗๙.๔๕ บาท โดยไม่ให้หักส่วนลดทางการค้าจำนวน ๑๘,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงินจำนวน ๖๕,๖๗๙.๔๕ บาท โดยผู้ฟ้องคดีได้นำเงินไปชำระให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีแล้วนั้น จึงเป็นการกระทำที่ถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามสัญญาดังกล่าวแล้ว

กรณีจึงมีประเด็นย่อยที่จะต้องพิจารณาต่อไปว่า ตามที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิได้รับส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ ของค่าโฆษณาส่วนเกินนั้น เห็นว่า เมื่อได้วินิจฉัยในประเด็นย่อยแรกว่า ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถที่จะได้รับค่าโฆษณาในส่วนที่เกินเวลาตามที่กำหนดไว้ในสัญญา เว้นแต่จะเป็นการที่ผู้ฟ้องคดีขายโฆษณาได้เกินกว่าอัตราเวลาที่ละไม่ต่ำกว่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท ๒๒๐,๐๐๐ บาท และ ๒๔๐,๐๐๐ บาท แต่จากข้อเท็จจริงในสำนวนไม่ปรากฏพยานหลักฐานว่าผู้ฟ้องคดีได้ขายโฆษณาได้เงินค่าโฆษณาเกินกว่าอัตราดังกล่าว หรือได้ต่อสู้ว่าผู้ฟ้องคดีมีสิทธิที่จะได้รับเงินค่าโฆษณาในจำนวนเงินที่เกินกว่าที่ได้กำหนดไว้ในสัญญา ดังนั้นผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิในการที่จะได้รับส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ ของค่าโฆษณาส่วนเกินนั้นด้วย ส่วนกรณีการแปลเจตนารมณ์ของสัญญาตามข้อ ๕ ของสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ ที่ระบุว่า สำหรับส่วนลดและกลยุทธ์การขายให้เป็นไปตามที่บริษัทตกลงไว้กับสำนักการตลาดของ อ.ส.ม.ท. โดยให้คำนึงถึงสภาวะการตลาดในขณะนั้น เห็นว่า กรณีพิพาทส่วนลดทางการค้าในคดีนี้ เป็นการแปลเจตนารมณ์ของสัญญาไปในทางที่ไม่สุจริตจากทั้งผู้ฟ้องคดีและเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อซ่อนเร้นเจตนาที่แท้จริงตามสัญญาที่ไม่ต้องการให้ผู้ฟ้องคดีโฆษณาเกินกว่าเวลาที่ระบุไว้ตามสัญญา และทำให้เกิดการหลงอ้างและหลงต่อสู้ของทั้งสองฝ่ายในคดีนี้ ทั้งนี้เพราะตามเจตนารมณ์ของสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีกับผู้ฟ้องคดีที่เป็นเรื่องของการขายโฆษณานั้น เป็นเรื่องของการขายและกลยุทธ์ในการขายโฆษณา อันเป็นเรื่องแนวทางในการปฏิบัติทางการค้าเกี่ยวกับโฆษณา ระหว่างคู่สัญญา (ผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดี) กับลูกค้าว่าจะตกลงลดค่าโฆษณาให้แก่ลูกค้าเท่าใด โดยจะต้องปฏิบัติตามที่ผู้ฟ้องคดีได้ตกลงไว้กับสำนักการตลาดของผู้ถูกฟ้องคดีและจะต้องคำนึงถึงสภาวะการตลาดในขณะนั้นด้วย เพื่อป้องกันมิให้มีการขายโฆษณาตัดราคากันซึ่งจะทำให้เกิดผลเสียแก่คู่กรณีทั้งสองฝ่ายในฐานะผู้ร่วมการทำงานด้วยกัน ไม่ใช่เป็นเรื่องการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีในกรณีที่ผู้ฟ้องคดีโฆษณาเกินส่วนเวลาของตน ซึ่งกรณีดังกล่าวจะต้องไปว่ากล่าวกันตามเงื่อนไขที่ว่า หากผู้ฟ้องคดีโฆษณาเกินกว่าเวลาที่กำหนดไว้ ผู้ฟ้องคดียอมที่จะชำระเงินค่าโฆษณาให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีในอัตราเวลาที่ละไม่ต่ำกว่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท ๒๒๐,๐๐๐ บาท หรือ ๒๔๐,๐๐๐ บาท แล้วแต่กรณีดังกล่าวแล้วข้างต้น เพราะไม่เช่นนั้นแล้วข้อกำหนดค่าโฆษณาส่วนที่เกินเวลานั้นก็ไม่สามารถที่จะใช้ปฏิบัติบังคับ

ต่อกันได้ และที่สำคัญการกระทำการของผู้ฟ้องคดีในกรณีนี้เท่ากับว่าผู้ฟ้องคดีทำตัวเป็นลูกค้าเสียเอง ซึ่งจะมีผลทำให้เกิดผลประโยชน์ที่ทับซ้อนกันระหว่างผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดี อีกทั้งหากจะแปลเจตนาของสัญญาให้ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิที่จะได้รับเงินค่าส่วนลดทางการค้าในส่วนของการค้าโฆษณาส่วนเกินจากเวลาของตนเองแล้ว ไม่เพียงแต่จะทำให้อัตราค่าโฆษณาต่อหน้าที่ในส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะพึงได้รับตามสัญญาจะน้อยกว่าในส่วนของผู้ฟ้องคดีในอัตราขั้นต่ำที่กำหนดไว้ กล่าวคือ ต่ำกว่านาที่ละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ๒๒๐,๐๐๐ บาท หรือ ๒๕๐,๐๐๐ บาท แล้วแต่กรณี แต่ยังเป็นการขัดต่อข้อตกลงตามหลักการที่เรียกว่า Time Sharing อัตรา ๕๐:๕๐ อย่างร้ายแรงด้วย รวมทั้งขัดต่อหลักการร่วมดำเนินรายการโทรทัศน์ที่ดีต่อกันโดยสุจริต และจากหลักฐานในสำนวนก็ไม่ปรากฏหลักฐานว่า ผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีได้เคยปฏิบัติเกี่ยวกับส่วนลดและกลยุทธ์การขายอย่างไร ในส่วนข้ออ้างที่ว่าการปฏิบัติตามสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ระหว่างผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ถึงเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙ ผู้ถูกฟ้องคดีได้เรียกเก็บเงินค่าโฆษณาส่วนเกินแบ่งเวลาจากผู้ฟ้องคดีเพียงครั้งเดียว ไม่อาจสรุปได้ว่าผู้ฟ้องคดีและผู้ถูกฟ้องคดีมีวิธีปฏิบัติหรือประเพณีทางการค้าระหว่างกันที่จะทำให้ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิได้รับส่วนลดทางการค้า แต่กลับปรากฏหลักฐานว่า การที่ผู้ฟ้องคดีได้มีการโฆษณาเกินส่วนแบ่งเวลาไปเป็นจำนวนมากคิดเป็นเงินกว่าร้อยล้านบาทตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๕๘ ถึงเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙ เป็นเวลาปีเศษ ผู้ฟ้องคดีกลับไม่มีการสอบถามหรือแสดงความจำนงเพื่อชำระเงินค่าโฆษณาส่วนเกินแต่อย่างใดหรือเจรจาต่อรองในส่วนของส่วนลดทางการค้าต่อกัน จนกระทั่งผู้ถูกฟ้องคดีมีหนังสือให้ผู้ฟ้องคดีมาชำระเงินดังกล่าวในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙ ผู้ฟ้องคดีจึงนำเงินมาชำระ การปฏิบัติดังกล่าวจึงถือไม่ได้ว่าเป็นการปฏิบัติทางการค้าระหว่างคู่สัญญาในเรื่องค่าโฆษณาส่วนเกินและค่าส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ ของค่าโฆษณาส่วนเกิน ดังนั้น เมื่อรับฟังได้ว่า ไม่มีวิธีปฏิบัติทางการค้าในเรื่องส่วนลดระหว่างผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิได้รับส่วนลดทางการค้าแต่อย่างใด

คดีจึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปอีกว่า ผู้ฟ้องคดีจะต้องชำระเงินค่าโฆษณาส่วนเกินในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๙ (วันที่ ๑ ถึงวันที่ ๑๓) ที่ผู้ฟ้องคดีหักไว้ตามฟ้องแย้งให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีหรือไม่ เพียงใด ในประเด็นดังกล่าวนี้ เมื่อตุลาการเสียงข้างน้อยได้วินิจฉัยแล้วว่า ตามสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ได้จำกัดสิทธิของผู้ฟ้องคดีในการที่จะได้รับ

ผลประโยชน์ตอบแทนจากการจำหน่ายค่าโฆษณาเพียงเท่าเวลาที่ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิตามที่กำหนดไว้ตามสัญญาผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิที่จะได้รับค่าส่วนลดทางการค้าในอัตราร้อยละ ๓๐ ของค่าโฆษณาส่วนเกิน ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ ผู้ถูกฟ้องคดีมีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าโฆษณาส่วนเกินของเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๙ เป็นเงินจำนวน ๒,๑๒๙,๐๐๐ บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๑๔๙,๐๓๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ เป็นต้นไป ผู้ฟ้องคดียังไม่ได้ชำระเงินตามที่แจ้ง จึงตกอยู่ในฐานะผู้กระทำผิดสัญญาพร้อมดำเนินการรายการโทรททัศน์ และตกเป็นผู้ผิดนัด เพราะผู้ถูกฟ้องคดีได้เดือนให้ชำระค่าโฆษณาส่วนเกินของเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๙ แล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงต้องชำระเงินจำนวน ๒,๑๒๙,๐๐๐ บาท ภาษีมูลค่าเพิ่ม ๑๔๙,๐๓๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ จนถึงวันฟ้องเป็นเงิน ๓๖๒,๒๒๑.๖๔ บาท และดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี จากต้นเงิน ๒,๑๒๙,๐๐๐ บาท นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าผู้ฟ้องคดีจะชำระเงินให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีเสร็จสิ้น

๒. ประเด็นที่ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องรับผิดชอบชำระหนี้ที่ได้โฆษณาเกินเวลาตามสัญญาพร้อมดำเนินการรายการโทรททัศน์ให้แก่ผู้ฟ้องคดีหรือไม่ เพียงใด นั้น ตุลาการเสียงข้างน้อย เห็นว่า ตามสัญญาพร้อมดำเนินการรายการโทรททัศน์ระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีกับผู้ฟ้องคดีทุกฉบับ สัญญาข้อ ๖ วรรคแรก กำหนดไว้ชัดเจนว่า ผู้ถูกฟ้องคดีตกลงแบ่งเวลาโฆษณากับผู้ฟ้องคดีตามสัญญานี้ โดยผู้ฟ้องคดีสามารถโฆษณาในรายการตามสัญญาได้ครั้งละ ๕ นาที หรือ ๒ นาที ๓๐ วินาที แล้วแต่กรณี และวรรคสอง กำหนดว่า ในกรณีที่ผู้ฟ้องคดีโฆษณาเกินกว่าที่กำหนด ในวรรคแรกผู้ฟ้องคดียินยอมที่จะชำระเงินค่าโฆษณาให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดี ในอัตราร้อยละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท (สำหรับรายการ คู่คุยข่าว ทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์) หรือ ๒๒๐,๐๐๐ บาท (สำหรับรายการ คู่คุยข่าว ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ระหว่างเดือนมกราคม ๒๕๔๘ จนถึงเดือนมกราคม ๒๕๔๙) หรือ ๒๔๐,๐๐๐ บาท (สำหรับรายการ คู่คุยข่าว ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ จนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๔๙) แล้วแต่กรณี เห็นได้ว่า แม้สัญญาพร้อมดำเนินการรายการโทรททัศน์ระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีกับผู้ฟ้องคดีจะมีข้อตกลงภายใต้หลักการร่วมผลิตรายการแบบ Time Sharing อัตรา ๕๐:๕๐ ตามหนังสือขององค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (ผู้ถูกฟ้องคดี ในขณะนั้น) ที่ นร. ๖๑๑๑/๑๙๙๕(๒๐) ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๗

ได้อนุมัติให้ผู้ฟ้องคดีร่วมรายการ “คุยคุ้ยข่าว” แบบ Time Sharing (๕๐:๕๐) โดยออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ ไทยทีวีสีช่อง ๙ อ.ส.ม.ท. โดยหลักการการดำเนินการร่วมผลิตรายการแบบ Time Sharing (๕๐:๕๐) และตามหนังสือของผู้ถูกฟ้องคดีที่ นร. ๖๑๑๑/๔๐๑๙ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๗ โดยผู้ฟ้องคดีได้ยืนยันการดำเนินการร่วมผลิตรายการแบบ Time Sharing (๕๐:๕๐) ตามหนังสือของผู้ฟ้องคดีเลขที่ ๐๐๙/๕๗ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๗ แต่ตามสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ดังกล่าว กำหนดความรับผิดชอบในกรณีที่มีการโฆษณาเกินกว่าส่วนแบ่งเวลาไว้ เฉพาะกรณีที่ผู้ฟ้องคดีได้โฆษณาเกินส่วนแบ่งตามข้อตกลงเท่านั้น ไม่ได้กำหนดความรับผิดชอบกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีโฆษณาเกินไว้แต่อย่างใด ซึ่งเป็นข้อกำหนดที่กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีในฐานะหน่วยงานของรัฐที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครองมีเอกสิทธิ์เหนือผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นเอกชน ซึ่งตามสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ดังกล่าวได้มีข้อกำหนดในลักษณะทำนองเดียวกันไว้หลายแห่ง เช่น ตามข้อ ๑. ข้อตกลงร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ การเปลี่ยนแปลงรายการไม่ว่าชื่อ รูปแบบหรืออื่นใด จะต้องได้รับความเห็นชอบจาก อ.ส.ม.ท. ก่อนดำเนินการ ข้อ ๓. ระยะเวลาการร่วมดำเนินการ และกำหนดเวลาการออกอากาศ การเปลี่ยนแปลงแก้ไขเวลาการเผยแพร่ภาพรายการตามสัญญานี้ กระทำได้โดย อ.ส.ม.ท. เท่านั้น หรือตามข้อ ๑๒. ที่กำหนดให้ อ.ส.ม.ท. สามารถบอกเลิกสัญญาได้ฝ่ายเดียว เห็นว่า จากกรณีดังกล่าวข้างต้นเป็นลักษณะพิเศษของสัญญาทางปกครองและเป็นเหตุผลประการหนึ่งที่ทำให้คดีนี้เป็นคดีปกครอง ส่วนข้ออ้างของผู้ฟ้องคดีที่อ้างว่า เงื่อนไขตามสัญญาร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ดังกล่าวข้างต้น เป็นเงื่อนไขที่เป็น การเอาเปรียบผู้ฟ้องคดีและทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับความเป็นธรรมนั้น เห็นว่า แม้จะรับฟังได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้โฆษณาเกินส่วนแบ่งเวลาล้ำเข้าไปในเวลาของผู้ฟ้องคดี แต่ก็ไม่ปรากฏหลักฐานในสำนวนว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายหรือต้องรับภาระหนักขึ้นในการเป็นผู้ผลิตรายการจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้โฆษณาเกินส่วนแบ่งเวลาล้ำเข้าไปในเวลาของผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด หรือเป็นการเอาเปรียบผู้ฟ้องคดีในสถานการณ์บังคับจนเห็นว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับความเป็นธรรมที่ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องเยียวยาหรือจ่ายเงินชดเชยให้ ความเป็นธรรมที่แท้จริงในคดีนี้ก็ คือความเป็นธรรมตามที่ได้ตกลงกันตามสัญญาตั้งแต่เริ่มแรก อย่างไรก็ตาม ความเข้าใจของผู้ฟ้องคดีที่ว่า ตนเองยังไม่ต้องชำระเงินส่วนเกินค่าโฆษณาจำนวน ๑๓๘,๗๙๐,๐๐๐ บาท ให้แก่

ผู้ถูกฟ้องคดีและจะนำเงินจำนวนดังกล่าวไปหักกลับกับค่าโฆษณาที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้โฆษณา
 เกินส่วนแบ่งเวลาเข้าไปในเวลาของผู้ฟ้องคดีตามหลักการการดำเนินการร่วมผลิตรายการแบบ
 Time Sharing (๕๐:๕๐) เห็นว่า เป็นความเข้าใจโดยไม่สุจริตของผู้ฟ้องคดีและเจ้าหน้าที่ของ
 ผู้ถูกฟ้องคดี เพราะเงินดังกล่าวเป็นเงินจำนวนมากที่คู่กรณีทั้งสองจำต้องชำระบัญชีกันโดยเร็ว
 ผู้ฟ้องคดีมีเจตนายึดถือเงินค่าโฆษณาดังกล่าวเป็นของตนเอง จนมีกระทั่งมีการทวงถามจาก
 ผู้ถูกฟ้องคดี ดังนั้น เมื่อตุลาการเสียงข้างน้อยได้วินิจฉัยแล้วว่า ผู้ฟ้องคดีไม่มีสิทธิตามสัญญา
 ร่วมดำเนินการรายการโทรทัศน์ที่จะได้รับเงินค่าโฆษณาเกินส่วนแบ่งเวลาเข้าไปในเวลาของ
 ผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่ต้องชำระเงินค่าโฆษณาส่วนเกินตามคำฟ้องเป็นเงินจำนวน
 ๑๙๗,๕๐๒,๙๒๗.๗๔ บาท พร้อมดอกเบี้ยให้แก่ผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การที่ศาลปกครองกลางพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดี
 ชำระเงินจำนวน ๕๕,๗๗๗,๐๑๙.๑๔ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงิน
 ดังกล่าว นับแต่วันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้นแก่ผู้ฟ้องคดี โดยให้ชำระให้
 แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด และให้ยกฟ้องแย้งของผู้ถูกฟ้องคดี รวมทั้ง
 ให้คืนค่าธรรมเนียมศาลบางส่วนตามส่วนของการชนะคดีแก่ผู้ฟ้องคดีนั้น ตุลาการเสียงข้างน้อย
 ในองค์คณะที่ ๑๕ ไม่เห็นพ้องด้วย

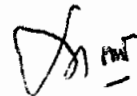
นายสุชาติ ศรีวรกร

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองกลาง

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า คำพิพากษานี้ นายภาณุมาศ เลี่ยมสกุล และนางสาวสุภาพ
ชอบตอน ตุลาการศาลปกครองกลาง ได้ร่วมประชุมปรึกษาเป็นองค์คณะ และได้ลงลายมือชื่อ
ไว้แล้วในต้นร่างคำพิพากษา แต่เนื่องจากนายภาณุมาศ เลี่ยมสกุล และนางสาวสุภาพ
ชอบตอน ได้ย้ายไปดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองชั้นต้นประจำศาลปกครองสูงสุด
และตุลาการศาลปกครองสงขลา ตามลำดับ ก่อนที่จะลงลายมือชื่อในคำพิพากษานี้ จึงบันทึกไว้
เป็นสำคัญ

(นายดำรงห์ สุตเตมีย์)

อธิบดีศาลปกครองกลาง